

HRVATSKI VOJNIK

Broj 44./45. Godina II. 29. srpnja 2005. www.hrvatski-vojnik.hr

CIJENA 7 KN

PRINTED IN CROATIA
ISSN 1330 - 500X
9 771330 500003

*Čestitamo Dan pobjede
i domovinske zahvalnosti*

27. eskadrila transportnih aviona HRZ-a i PZO-a

Taktički zračni transport

JAKARTA

Učestali smrtonosni padovi

Pošlog petka, dan nakon nestanka, na istočnom dijelu otoka Jave pronađena je olupina aviona indonežanskog ratnog zrakoplovstva tipa OV 10 Bronco. U olupini, na planini Mount Limas, pronađena su i tijela dvojice pilota, bojnika i poručnika.

Avion je nestao s radarskog zaslona istoga dana kada se srušio drugi indonežanski avion tipa CN-235. Tom su prilikom poginula trojica časnika i dvadesetoro putnika. Ove dvije nesreće potaknule su ministra obrane Juwona Sudarsona da apelira i zatraži restrukturiranje zračne flote: prošle godine je u havarijama tri vojna zrakoplova poginulo 27-oro ljudi.

MOSKVA

Stop kemijskom naoružanju!

Ruska je Vlada proteklog tjedna odobrila šest milijardi dolara vrijedan plan uništenja arsenala od 40 000 tona kemijskog oružja. "Iako je riječ o najvećim zalihamama te vrste u svijetu, Rusija također ima i najsigurnije tehnologije za razvoj", rekao je ruski ministar za industriju i energiju Viktor Kristenko. Od ukupnog arsenala 20% bit će uništeno do 2007., 45% do 2009., a program će biti zaključen 2012. godine. Kristenko je istaknuo i to da će program razoružanja zaštiti okoliš, ali i otvoriti radna mjesta u područjima gdje je naoružanje pohranjeno. Zasad postoji samo jedno postrojenje za uništavanje, i to u regiji Saratov, ali će ih još šest biti izgrađeno do 2009. Rusija se dugo žalila da strane zemlje finansijski ne podržavaju program, ali zahvaljujući netom odobrenom budžetu u njemu će sudjelovati s iznosom od 316 milijuna eura, a iznos bi mogao narasti čak do 4,9 milijardi eura, kako je rekao Kristenko.

SYDNEY

Krenuo Kakadu

Utorak, 26. srpnja, u vodama uz sjevernu Australiju počela je sedma mornarička vježba pod nazivom *Kakadu*. Ove godine u njoj sudjeluje više od 1700 pripadnika vojnog osoblja iz šest zemalja: Australije (pet ratnih brodova, podmornica, zrakoplov), Novog Zelanda (patrolni zrakoplov), Singapura (korvete), Malezije (fregate), Papue Nove Gvineje (patrolni čamci) i Indonezije (fregate). U vježbi će se sukobiti ljubičaste i zelene snage, i to u zraku, na vodi i pod njom, a u svrhu poboljšanja vještina u sklopu mornaričkih operacija. Vježba završava 12. kolovoza.

LONDON

Maršal u mirovini

Svirka gajdi prošloga je tjedna u mirovinu ispratila zrakoplovnog maršala Sir Anthonyja Bagnalla nakon 41 godine službe u RAF-u. Tijekom tih godina on je kao pilot upravljao lovcima tipa Lightning i Phantom, da bi nakon toga obnašao stožerne dužnosti u Ministarstvu obrane i RAF-u. Posljedne četiri godine svoje dugе karijere Bagnall je bio na mjestu zamjenika načelnika glavnog stožera vojske Ujedinjenog Kraljevstva, "vjerovatno najzahtjevnijeg, ali i najzahvalnijeg posla" koji je obavljao "uz neke sjajne ljude i mnogo izazova".

BAGDAD

Prisega u Sadamovoj palači

Postati američkim vojnikom mogu i osobe koje službeno nisu građani SAD-a. Tako je bilo i sa 147 vojnika koji su 25. srpnja boravili u blizini Bagdada, u bivšoj palači Sadama Husseina Al-Faw. No, upravo

je taj kratki boravak promijenio njihov status. Na ceremoniji u palači položili su prisegu i postali državljanji SAD-a. Prisežnici su zbog tog događaja stigli iz raznih dijelova Iraka gdje obavljaju svakakve vojničke dužnosti. Izvorno dolaze s raznih strana svijeta, iz 46 zemalja, uključujući Meksiko, Filipine, Jamajku, Nikaragvu, Dominikansku Republiku, Kolumbiju, Honduras, Peru, Kinu, Indiju, Tajvan, Vijetnam... pa i Irak!

WASHINGTON

Nastavak francuske misije

Sudeći po članku u *Wall Street Journalu*, koji je kao autorica potpisala francuska ministrica obrane Michele Alliot-Marie, Francuska će i dalje u suradnji s europskim partnerima pomagati Afganistanu u tranzicijskom procesu "u kontekstu sigurnosti zemlje i borbe protiv međunarodnog terorizma". Ministrica je posebice istaknula potrebu zaustavljanja krijumčarenja droge u zemlji koja je "vodeći svjetski proizvođač opijata", te na "jačanje pravnog sustava i uvježbavanje domaćih snaga specijalne policije".

Inače, Alliot-Marie je u četvrtak oputovala u Afganistan, u posjet, i to povodom redovite rotacije francuskih trupa u sklopu savezničkih snaga.

general Ernst-Otto Berk

zamjenik zapovjednika Kabulske multinacionalne brigade (KMNB)

- **glavni cilj ISAF-a** je stabiliziranje stanja u Afganistanu
- **misija** se trenutačno proširuje na sjeverna i zapadna područja
- **u usporedbi s prošlom godinom** učinjen je velik napredak u stabilizaciji sigurnosne situacije

Nužni suradnja i povjerenje s lokalnim snagama

Mislim da je MNMP satnija dobar primjer i pridonosi dobroj predodžbi lokalnoga stanovništva, pokazujući im vojnu policiju iz Hrvatske, Njemačke i Rumunjske u radu. Oni su izvrsni vojnici, uvijek su dobro odjeveni, pod tim ne mislim reći da su to lijepe odore, poanta je da su autoritet. To je prepoznano izvana i unutar KMNB-a

Iz Afganistana Robert MIKAC

Glavni je cilj ISAF-a da stabilizira situaciju u zemlji. Počeli smo prvo u Kabulu i Kabulskoj provinciji, a sada je ISAF načoran u sjevernim dijelovima Afganistana.
U budućnosti čemo ići na jug i istok, što znači da će se ISAF raširiti cijelim Afganistanom radi povratka sigurnosti za cjelokupno stanovništvo

Pripadnici našeg kontingenta u misiji ISAF sa svakom novom rotacijom su sve zapaženiji, njihova profesionalnost u poslu, osposobljenost i iskustvo prepoznani su na svim razinama. Iako smo već čitali kako zapovjednici najviših razina u ISAF-u i Kabulskoj multinacionalnoj brigadi poštuju naše pripadnike, namjera nam je ovaj put sazнати kako se naš V. kontingenat uklopio u afghanistsku stvarnost, kako se nose sa zadaćama i kako njihovu ulogu ocjenjuje zamjenik zapovjednika brigade KMNB-a njemački general Ernst-Otto Berk. Tijekom razgovora sa DCOM KMNB-a pokušali smo dotaknuti teme koje su obilježile ISAF VII, rezultate, daljnja nastojanja i, naravno, veze generala s našim kontingentom.

Recite nam nešto o sebi i svojoj vojnoj karijeri?

Vojnik sam gotovo 34 godine. Vojna karijera mi je išla redovitim putem, od zapovjednika voda preko zapovjednika satnije do zapovjednika bojne. Pohađao sam združenu zapovjedno-stožernu školu pri Saveznom zapovjedništvu za pješačke snage i stožernom učilištu u Hamburgu.

Nakon toga sam radio kao stožerni časnik u saveznom uredu pješačkih snaga za studije i vježbe u Colognu. Moje je sljedeće zaduženje bilo u G3 - mehanizirane pješačke brigade, a potom kao desk-časnik u Političko-vojnem odjelu njemačkog Ministarstva obrane. Nakon toga sam dvije godine radio za državnog tajnika, a otuda sam poslan u Bruxelles u NATO internacionalno vojno osoblje kako bih sudjelovao u kreiranju tzv. Partnerstva za mir odjela. Rad u tom odjelu bio je vrlo zanimljiv, bilo je jedanaest časnika, pet iz NATO zemalja i šest iz PfP zemalja, tako da je to bio istinski izazov. Nakon toga sam se vratio u Njemačku kao voditelj Odjela za političko-vojne odnose i na posljeku dodijeljeno mi je zapovjedništvo nad 1. mehaniziranim pješačkom brigadom u Hildesheimu, vrlo blizu Hannovera, od kuda sam došao u misiju i kamo se vraćam nakon misije.

Kako kao zamjenik zapovjednika (DCOM) KMNB-a gledate na misiju ISAF u Afganistanu i kako se ona razvija?

ISAF je NATO misija koja proizlazi iz manda UN-a, što je velika razlika od

mandata za Kosovu. U Afganistanu smo u potpornoj ulozi, zato jer se nalazimo u suverenoj zemlji s njihovom vladom a mi podupiremo afganistske vlasti kako bi osigurale sigurnost Afganistanu.

Glavni je cilj ISAF-a da stabilizira situaciju u zemlji. Počeli smo prvo u Kabulu i Kabulskoj provinciji, a sada je ISAF nažočan u sjevernim dijelovima Afganistana, što uglavnom odrađuju Nijemci. Tamo se nalaze dva PRT-a (provincijska rekonstrukcijska tima), u Kunduzu i Fayzabadu, a započeli smo i s uspostavom naših PRT-a u zapadnim dijelovima Afganistana, to je takozvano ekstenziski stanje. U budućnosti ćemo ići na jug i istok, što znači da će se ISAF raširiti cijelim Afganistonom radi povratka sigurnosti za cjenokupno stanovništvo.

"Vruća mjesta"

Kakva je bila situacija ovdje kada ste stigli i koje dužnosti imate kao DCOM KMNB?

Brigadu taktički vodi turski general Ümit Dündara. On je odgovoran za taktički rad brigade. To što ja radim može se nazvati vrstom work sharea. Odgovoran sam za vanjske odnose brigade, što znači da moram uspostaviti i održavati odnose s našim afganistanskim sigurnosnim partnerima, s policijom, s Nacionalnim odjelom za sigurnost, s Afganistanskom nacionalnom vojskom i drugim autoritetima. Svakodnevno imam sastanke s predstavnicima naših afganistanskih sigurnosnih partnera u cilju koordinacije njihovog posla i onoga što radi KMNB.

Prošle godine u ovo vrijeme imali smo mnogo više raketnih napada i postavljenih improviziranih eksplozivnih naprava. To znači da možemo jamčiti sigurnost i da smo uspjeli u stabilizaciji područja.

Moramo međusobno podijeliti posao i koordinirati akcije, te usput provoditi zajedničke aktivnosti, kao što su ophodnje i akcije.

Koja je uloga KMNB-a kao glavne snage ISAF-a u Kabulu i okolnim područjima i koja su glavna postignuća ISAF-a VII?

KMNB osigurava vojne snage i s tog gledišta u vojnem smislu je najsnažniji element ISAF-a, jer je jedina brigada. Spomenuo sam prije provincijske rekonstrukcijske timove na sjeveru i na zapadu, oni imaju male vojne snage radi zaštite osoblja koje radi kao diplomati, policijci i drugi. To je potpuno drukčije od onoga što KMNB radi u Kabulu. Ovdje je KMNB glavna vojna snaga, i to ne samo u Kabulu nego i u Kabulskoj provinciji.

"Vruća mjesta" u ovom području su Surobi, Shakardara i Paghman. U tim smo područjima, a ono što smo učinili, mogu reći, stvarno je veliki uspjeh. Sve borbene skupine uspostavile su vrlo dobre veze i suradnju s lokalnim stanovništvom. Oslanjamо se na lokalno stanovništvo, trebamо informacije od njih i trebamо stvar-

"Vruća mjesta" u ovom području su Surobi, Shakardara i Paghman. U tim smo područjima, a ono što smo učinili, mogu reći, stvarno je veliki uspjeh. Sve borbene skupine uspostavile su vrlo dobre veze i suradnju s lokalnim stanovništvom. Oslanjamо se na lokalno stanovništvo, trebamо informacije od njih i trebamо stvar-

nači gdje se talibani nalaze, kažu nam što vjerljivo planiraju, kažu nam ponekad i kada trebamо biti oprezni jer talibani planiraju raketni napad ili neke druge incidente. Zbog tih razloga potrebna nam je suradnja s lokalnim stanovništvom i potrebno nam je povjerenje

no dobru suradnju u izgradnji povjerenja. Oni nam kažu gdje se talibani nalaze, kažu nam što vjerljivo planiraju, kažu nam ponekad i kada trebamo biti oprezni jer talibani planiraju raketni napad ili neke druge incidente. Zbog tih razloga potrebna nam je suradnja s lokalnim stanovništvom i potrebno nam je povjerenje.

Koja je budućnost ISAF-a u Afganistanu i kakvom vidite budućnost ljudi na ovim prostorima?

Što se budućnosti ISAF-a tiče spomenuo sam da smo sada na početku širenja NATO-a u Afganistanu i trenutačno se proširujemo u sjevernim i zapadnim područjima, a potom ćemo ići u južna i istočna područja. Osobno vjerujem da će ISAF ovdje biti još mnogo, mnogo godina. Ponekad možete pročitati da će to biti deset godina, osobno vjerujem da će biti i duže. Mi smo već postigli određene uspjehe, jer unatoč svim incidentima koje imamo u kabulskom području, ako usporedite sadašnju situaciju i situaciju od prošle godine, učinjen je veliki napredak. Prošle godine u ovo vrijeme imali

U sklopu 5. HRV CON-a sudjeluje i skupina stožernih časnika, među kojima je i satnica Ana Hajdić. Satnica Hajdić je jedna od dva vojna savjetnika u uredu zapovjednika KMNB-a, brigadnog generala Ümita Dündara. Zadaća vojnog savjetnika zapovjednika KMNB je organiziranje svih aktivnosti zapovjednika KMNB-a. To je iznimno opsežan posao koji zahtijeva precizno planiranje dogovora i sastanaka, izradu dokumenata i osiguranje nesmetanog protoka informacija. Satnica Hajdić je dogovorila i organizirala sastanak sa zamjenikom zapovjednika KMNB-a.

Što se budućnosti ISAF-a tiče sada smo na početku širenja NATO-a u Afganistanu i trenutačno se proširujemo u sjevernim i zapadnim područjima, a potom ćemo ići u južna i istočna područja

smo mnogo više raketnih napada i postavljenih improviziranih eksplozivnih naprava. To znači da možemo jamčiti sigurnost i da smo uspjeли u stabilizaciji područja.

Što se stanovništva tiče mogu reći da je potencijal zemlje i ljudi koji žive ovdje stvarno velik, i to je jamstvo za dobar razvoj ove zemlje, i to na duže razdoblje. Postoje krisne područja u kojima su potpuno drukčije prilike. Ljudi pokušavaju nešto učiniti i sami a nadam se da će u tome i uspjeti.

Česti posjeti hrvatskom kampu

Recite nam nešto o MNMP satniji?

Kako biste opisali rad vojne policije?

Misljam da je MNMP satnija dobar primjer i pridonoši dobroj predodžbi lokalnog stanovništva, pokazujući im vojnu policiju iz Hrvatske, Njemačke i Rumunjske u radu.

Oni su izvrsni vojnici, uvijek su dobro odjeveni, pod tim ne mislim reći da su to lije-

pe odore, poanta je da su autoritet. To je prepoznano izvana i unutar KMNB-a. Vjerujem da su vojnici naše MNMP satnije izvrsni.

U nekoliko navrata posjetili ste hrvatski kamp unutar vojarne i imali ste kontakte s našim vojnicima...

Od početka sam se trudio uspostaviti kontakte sa svim vojnicima iz različitih kontingenata. Nisam posjećivao samo Hrvate, išao sam u posjet i danskom, švedskom i talijanskim kontingentu, gradeći vrlo blisku suradnju s Talijanima, posebice s talijanskim karabinjerima i, naravno, vrlo sam naklonjen Hrvatima. Već ste spomenuli moje česte posjete vašem kampu, a jedan od razloga je taj što uživam pričati s Hrvatima. Ne tako davno bio sam u Hrvatskoj, u Dubrovniku, posjetio sam Zagreb četiri puta iz poslovnih razloga, dok sam radio za Odjel političko-vojnih odnosa. Mogu reći: „Da, vrlo sam bližak s Hrvatskom i Hrvatima“. ■

Zapovjednik NATO-a za Europu u Hrvatskoj

Tijekom dvodnevnog posjeta Hrvatskoj, 25. i 26. srpnja, zapovjednik NATO-a za Europu, američki general zbora James Jones sastao se s čelnicima MORH-a i OSRH-a. U maloj dvorani Doma HV-a "Zvonimir" Jones se u pratinji izaslanstva sastao s ministrom Berislavom Rončevićem i hrvatskim izaslanstvom, u čijem su sastavu bili načelnik GSOS-a general zbora Josip Lucić i pomoćnik ministra Igor Pokaz te nacionalni koordinator za NATO pri MVP-u Pjer Šimunović i veleposlanik RH u NATO-u Anton Tus.

Cilj sastanka bio je kratko predstavljanje programa posjeta NATO-ovog izaslanstva te smjernice za najvažnije procese u kojima se trenutačno nalaze MORH i Sjeverno-atlantski pakt. Tom prigodom je ministar Rončević istaknuo važnost Jonesovog posjeta, istaknuvši kako su za Hrvatsku ulazak u EU i NATO jednakovrijedni strateški ciljevi te argumentirajući to činjenicom da NATO ne doživljavamo samo kao obrambeno-sigurnosni savez.

"Članstvo u NATO-u potvrđilo bi

da je naše društvo dostiglo visoke demokratske standarde, vladavinu zakona i funkcioniranje tržišnog sustava", zaključio je Rončević.

General Jones je izrazio zadovoljstvo što je ponovno u Hrvatskoj, u kojoj je prvi put službeno boravio 1993. godine te još nekoliko puta u sklopu raznih funkcija unutar američkog Zapovjedništva za Europu, istaknuvši pritom da je sretan što vidi veliki napredak koji je Hrvatska postigla u tih desetak godina.

U nastavku posjeta Jones je imao sastanke na više razina, uključujući i onaj s predsjednikom Stjepanom Mesićem. Ipak, vjerojatno su najvažniji bili razgovori dvojice generala, Jonesa i Lucića, vezani uz aktualnu i buduću vojnu suradnju OSRH-a i NATO-a, a čija je suština izložena na tiskovnoj konferenciji održanoj 26. srpnja u zagrebačkoj zračnoj luci neposredno prije odlaska generala Jonesa. Tom prigodom general Lucić je istaknuo da je hrvatska strana potpuno zadovoljna s onim što je čula od generala Jon-

Snimio Davor KIRN

esa te je naveo neke buduće smjernice modernizacije naših oružanih snaga o kojima je također razgovarao s NATO-ovim visokim časnikom. Jones je prije svega istaknuo da su razgovori bili vrlo otvoreni i iskreni te je dodao da iz Hrvatske odlazi "s punim razumijevanjem strateških ciljeva Hrvatske, a to su ulazak u EU i NATO". Osobito je ugodno zazvučala Jonesova primjedba o hrvatskim vojnicima u Afganistanu koji, kako je zaključio, "u misiju stižu vrlo dobro pripremljeni i sudjeluju u onome što se može nazvati najvažnijim dijelovima operacije".

Domagoj VLAHOVIĆ

Domovinski rat u slikama hrvatskih umjetnika

Snimio Tomislav BRANDT

UMORH-ovoj galeriji "Zvonimir" 26. srpnja svečano je otvorena izložba pod nazivom *Domovinski rat u slikama hrvatskih umjetnika*, koja je organizirana u prigodi obilježavanja desete obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja.

Kako je naveo mr. Dinko Čutura, ravnatelj Vojnog muzeja, izložba je

okupila radove naših recentnih umjetnika koji su tematski vezani uz Domovinski rat. Izložbu je otvorio ministar obrane Berislav Rončević, koji je istaknuo važnost vojno-redarstvene operacije Oluja, te zahvalio svima koji su došli na otvorenje izložbe koja je svojevrsni uvod u obilježavanje jubilarne obljetnice te vojno-redarstvene operacije.

Izložba je izbor djela osmoro hrvatskih umjetnika, među kojima su i poznata imena kao što je Ivan Lacković Croata, Zoltan Novak, Dalibor Jelavić i drugi. Od intimističkog pristupa jednog Lackovića do doslovne grandioznosti Zoltana Novaka, čije je pet metara veliko platno koje nosi naziv "Križni put - hrvatske patnje" na ovoj izložbi prvi put javno prikazano hrvatskoj kul-

turi, intelektualističkog pristupa Dalibora Jelavića, koji svojom slikom "Panika" predočava unutarnji doživljaj krvavih vanjskih zbivanja, dolazimo i do djela autora najvećeg broja hrvatskog vojnog znakovlja Bože Kokana, koji u minijaturizaciji simbola sažima njihovu duhovnu veličajnost. Osim pojedinačnih radova, izložena je i grafička mapa "Tempestas" u kojoj su predstavljeni radovi tridesetdvoje hrvatskih umjetnika motivirani tom vojno-redarstvenom operacijom. Mapa je tiskana 1996. godine, u povodu prve obljetnice Oluje, a grafički ju je uređio Toni Politeo.

Ovo je izložba o kojoj ne treba pričati ni čitati, nego doći i vidjeti je!

Marija VUKOVOJAC

Deseta obljetnica vojno-redarstvene operacije

Oluja slobode

Oluja je bila dokaz kako odgovorna državna politika ostvaruje strateške nacionalne ciljeve, ali i dokaz kako su i hrvatske oružane snage izrasle u vjerodostojni čimbenik koji, kad to nije bilo moguće političkim sredstvima, mogu hrvatsku slobodu ostvariti i snagom oružja

Priredio Dražen JONJIĆ

Ranoga jutra 4. kolovoza 1995. započela je veličanstvena akcija hrvatskih oružanih snaga. Započela je Oluja, vojno-redarstvena akcija kojom je u ustavno-pravni perekord Republike Hrvatske враћen prostor u kojem su paravlasti, igrajući se nekakve „države“, počinili golema zla.

Stvaraju se preduvjeti

Srpnja 1995. godine tadašnja Republika i Federacija BiH uputile su poziv Republici Hrvatskoj da pruži hitnu vojnu i svaku drugu pomoć u obrani od agresije, osobito na kritičnom području Bihaća. Dana 22. srpnja 1995. održani su u Splitu razgovori vodstava Hrvatske i BiH gdje je donesena Deklaracija o ozivovtvojenju Sporazuma iz Washingtona, zajedničkoj obrani od srpske agresije i postizanju političkog rješenja u skladu s naporima međunarodne zajednice. Deklaracija je osnažila Sporazum o prijateljstvu i suradnji od 21. srpnja 1992. godine. Dogovorena je koordinacija oružanih snaga Hrvatske i BiH. Prve vojne naznake postignutog Sporazuma zapravo su stvorene već početkom lipnja 1995. kada su postrojbe HVO-a na glamočko-grahovskom području ovladavnjem uporišta Crni Lug stvorile početnu poziciju za akciju koja je kasnije dobila naziv Ljeto 95. Snage HVO-a dalje napreduju oslobođajući Grkovce, Peulje, Crnomarkoviće, Zadrugu, Čitluk i Nuglašić, ovladavaju planinom Šator te ostvaruju nadzor nad najvažnijom komunikacijom Knin-Grahovo-Dr-

var. U skladu sa splitskom deklaracijom hrvatske snage u silovitom naletu oslobođaju Bosansko Grahovo i 29. srpnja Glamoč, presjecajući jedinu prometnicu koja je Knin vezivala sa SRJ. Neprijatelj je izveo zrakoplovno bombardiranje livanjskog područja kao odmazdu za pretrpljene gubitke u ljudstvu i teritoriju. Tom akcijom stvoren su preduvjeti za napredovanje prema Banjoj Luci, a pobunjenici iz Knina je s ostalim tzv. srpskim zemljama ostala teško prohodna veza preko brda Deral. Zapovjednik srpskih postrojbi general Mrkšić našao se u bezizlaznoj situaciji: ako nastavi djelovanja na bihaćkom području, postoji mogućnost da hrvatske snage nastave djelovati na Dinari i to na smjerovima prema Drvaru i Kninu. Srpski general nije dugo morao čekati na razrješenje svojih dvojbi. Spremala se Oluja.

Zamalo istodobno u mjestu Genthodu, u blizini Ženeve 3. kolovoza 1995. hrvatsko izaslanstvo ulagalo je posljedne napore da od pobunjenika dobije odgovor žele li mirnu reintegraciju u hrvatski ustavno-pravni perekord. Nakon sedmosatnih pregovora nije bilo pomaka.

Vrijeme je...

Rano kolovoško jutro. Pet je sati. Vrijeme za rastjerivanje oblaka ne-slobode. Hrvatske oružane snage

za-počinju djelovanje na trideset smjerova. Hrvatske zračne snage djeluju po releju Ćelavac. Hrvatski predsjednik

dr. Franjo Tuđman upućuje poruku hrvatskim građanima srpske nacionalnosti u kojoj je izložio razloge zašto je

Hrvatska bila prisiljena na oslobođiteljsku akciju. Ujedno, zajamčio im je sva ljudska i etnička prava pozavavši ih da ostanu kod svojih kuća.

Topnička priprema crte bojišnice u dužini od 600 kilometara te precizni udari

HRZ-a u punom su jeku. Preciznim usmjerenim

udarima Topnička priprema crte bojišnice u dužini od 600 kilometara te precizni udari

HRZ-a u punom su jeku. Preciznim usmjerenim

udarima Topnička priprema crte bojišnice u dužini od 600 kilometara te precizni udari

njem vatreni su smjerovi za silovito nastupanje gardijskih oklopno - mehaniziranih brigada, domobranskih pukovnija i specijalnih postrojbi vojne policije i MUP-a po dubini tada još zaposjednutog teritorija. O silovitosti napredovanja govori i podatak kako je prvog dana

operacije prodror po dubini hrvatskih postrojbi iznosio između pet i petnaest kilometara. U popodnevним satima povjesnog 4. kolovoza hrvatske snage nakon četiri godine okupacije oslobođaju Sveti Rok. Predvečer se moglo zaključiti kako je prvog dana operacije ostvareno zamalo osamdeset posto zadaća. Glavni smjerovi napada udara u operaciji Oluja bili su na Južnom sektoru s Dinare prema Kninu i s Velebita prema Kninu. Odsijecanje tzv. metropole „krajine“ i udar prema Kninu bila je jedna od etapa. Usپoredo s tim, na ostalim dijelovima bojišnice provođeni su napadni prodori u Lici, prema V. korpusu BiH i to iz dva smjera: jednim sa širem prostora Kapele, preko Slunja, k Rakovici i Izačiću, i drugim, preko Korenice prema Plitvicama u cilju spajanja s V. korpusom A BiH. Osim toga, na širem prostoru Karlovca izvodila su se manja aktivna djelovanja dok su na prostoru Banovine izvedena dva odlučna prodora i to jedan smjerom se lo Gora, selo Graberje, Žirovac i drugim od Sunje prema Kostajnici i Dvoru na Uni. Kao pomoćni smjer napada na Banovini bio je onaj od Jasenovca k Hrvatskoj Dubici i prema Kostajnici. Svi smjerovi napada pokrenu-

ti su sinkronizirano i protivnik je u vrlo kratkom vremenu doveden u bezizlaznu situaciju. Prvog dana operacije bilo je manjih problema u početnim djelovanjima oko Petrinje. To je angažiranjem novih snaga ispravljen drugoga dana operacije. Iako su vođe pobunjenika pokušale manevrima sa sastancima ishoditi bijeg, ipak je došlo do predaje 21. korpusa protivnika hrvatskim oružanim snagama. Petoga kolovoza zbio se i događaj koji će zlatnim slovima biti upisan u hrvatsku povjesnicu: hrvatske snage oslobodile su hrvatski kraljevski grad Knin. Jednom za svagda srušila se iluzija o nekakvoj državi u državi. Hrvatski ratnik oslobođao je sveto hrvatsko tlo. U predvečerje 5. kolovoza hrvatske snage ulaze u Glinu...

Nakon 85 sati djelovanja, 7. kolovoza 1995. u 18 sati hrvatski ministar obrane Gojko Šušak mogao je reći novinarima kako su hrvatske snage izašle na hrvatske granice. Oluja je bila završena. Hrvatska je oslobođajući svoja područja pružila i nemjerljivu pomoć deblokadi Bihaća, sprječavajući ponavljanje Srebrenice.

Olujna viteška pobjeda

Oružane snage Republike Hrvatske pokazale su tom vrlo teškom operacijom kako su u nepune četiri godine izrasle u respektabilnu vojnu silu koja ima načina ostvariti ciljeve državne politike. Oluja je izmijenila situaciju na ovim prostorima. Predstavljala je poticaj za Maestral i Južni potez kojima su stvoreni preduvjeti za Dayton. Hrvatska je poslije četiri godine zaslužila mir. Trebat će godine da se zavidaju rane, da se oplaču najmiliji, proći će životi u slikama na kojima su oni koje više nikada nećemo zagrliti.

Moramo biti ponosni: našem naštalu pripala je povjesna zadaća i on je znao ispisati putove slobode. I kad današnjeg petoga kolovoza budemo pogledavali k barjaku što tako nesputano vihori nad Kninom, grleći Zvonimirov grad, znat ćemo kako smo, svatko na svoj način, pridonijeli tome danu. A gore, s tvrđave, pogled na slobodnu, lijepu, jedinu našu... ■

Defence Housing

Postati časnik u Indiji i Pakistanu znači steći vrhunsku naobrazbu, govoriti izvrsno engleski, biti izvrsna prilika za udaju, bez obzira na ljepotu, i na koncu, napredovati točno onako kako u pravilnicima piše

Iz Indije Davor ČULJAK

Kažu da je obrambena sposobnost države jednaka volji njezinih građana da tu sposobnost plate. U državama u kojima država uopće nešto pita svoje građane. Ljubazna država koja pita i kojoj treba lova za modernizaciju ili puko održavanje vojske obično objasni svojim građanima da je stupanj ugroze velik. Što danas uopće nije teško. Građani su ionako prepadnuti onime što se kod njih ili vrlo blizu njih zbiva. Onda građani bez pitanja i s ushićenjem daju novce za obranu. Kupuju se ili razvijaju nove stvarice za neutraliziranje ili (s)u(z)bijanje onih koji su spremni držnuti se narušiti zdravlje države. Usput se izgrade potpuno nova ministarstva i zapovjedništva kao vidljivi simboli moći, mnogo ljepša od kuća građana, i građani su uvjereni da je njihov novac pametno utrošen.

San od malih nogu

Novi *Defence Housing* u dvije faze, velik poput dvije Velike Gorice, gradi se desetak kilometara južno od Rawalpindija već dvije godine. Prvo su napravljene mramorne kapijeiza kojih nema ničega. Onda su trasirani putevi i poligoni, usađeni golemi betonski tornjevi, njih na stotine. Odnekuda su dopremljene već izrasle palme i nepregledni je prašnjavi plato počeо dobivati fizionomiju. Vojske je mnogo, treba joj prostora. U zemljama kao Indija i Pakistan časnički i dočasnički poziv je nešto što ljudi koji nisu u odori možda ne vole previše ali su svi skloni od malih nogu sajnariti o tome da će jednom zapovijedati i za to biti za ovdašnje prilike jako dobro plaćeni. Onaj kome su pradjed, i djed, i otac bili u britanskoj, pa indijskoj, pa pakistanskoj

vojsci, nije previše sklon razmišljanju o nekom drugom pozivu. Postati časnik u Indiji i Pakistanu znači steći vrhunsku naobrazbu, govoriti izvrsno engleski, biti izvrsna prilika za udaju, bez obzira na ljepotu, i na koncu, napredovati točno onako kako u pravilnicima piše. Ovdje nisam upoznao ni jednog poručnika na samrti, a isto tako niti jednog brigadiра u pubertetu.

Squash

Dvije tisuće metara. Ovdje gore vrijeme je bajka. U Islamabadu blizu 50, na desetke mrtvih od toplovnih

■ Squash u trenucima odmora

udara, u Rawalakotu proljetnih 25°C. I cvrkut ptica. Prado se zaustavlja ispred UN-ove barake u borovoј šumi. Vjeverice su se umirile gledajući me s nepovjerenjem. Iz dvorišta ispred trijema dim mi donosi najdraži miris, miris "pokošenog mesa". Za roštiljom Sudić poput Rubelja razbacuje ražnjiće i čevape, i maše mi veselo, baš kao da me nikad nije prestao voljeti. Pisat ću i ja, olupino stara, kaže. Dvojica ga gledaju s poštovanjem, Urugvajac i Korejac, i odmah mi je jasno tko je u ovoj planini gazda. Mali je rođen da bude vođa i ovo sve ovdje, nakon rata i bezbroj dana provedenih na terenu s Tigrovima,

za njega je šala. A tek mu je 31. Da ga Ameri imaju, već bi nasnimali filmove. Koji Rambo 1, 2, 3, 4, 5. Izbrifirao me za petnaest minuta. Teren, ceste, postrojbe, stopetice, planovi, realizacija. Poslije, koju god sam pakistansku postrojbu posjetio, pitaju za njega. A lokalci me gnjave hoće li se vratiti. Pitam ih zašto, jel' im to ja ne valjam?!

U tih nekoliko dana naigrali smo se squash. Ubrzo sam shvatio da ta dinamična igra jedan na jedan za inteligentne, brze i snažne momke nije za mene. Sa svojih pola stoljeća i trokutom naopako, graden po sta-

rinskoj BBBB formuli, beer built better body, tek kada sam doznao kako kada gumeni loptica pogodi protivnika to je moj bod, više sam se usredotočio na gađanje suparnika nego na zid nasuprot mene. U sebi su me prokljinjali i hvatali se za glavu kad bi ih leteća guma spucala u potiljak. A ja sam se smjerno ispričavao, cerekajući se u sebi što ne gubim s nulom. A taj mali, sa svojih dva metra i sto i nešto pravilno raspoređenih kila, ne morate mi vjerovati, u jednom je meču slo-

mio dva reketa. Na servisu, na toj istoj gumenoj loptici. Savili su se kao kadaif. Razgoropadena neman. Inače, najbolji igrač na ovim prostorima do neki dan bio je Vlado Matoković, a onda ga je Pavičić počeo pobjeđivati. Cijela misija šapuće o tome da mu Vlado pušta. DCMO je DCMO. Svi vole kad je DCMO sretan, onda je i nama bolje. A najnepredvidljiviji igrač na indijskom potkontinentu je Ivica Lovrić Zemo, koji sa svojom građom pantere, krivolinijskim kretnjama protiv zakona fizike, napućenim usnama i vriskom na servisu neodoljivo podsjeća na Venus Williams. ■

Zdravica u čast Hrvatske

U jednom trenutku, mislili smo kako svi znaju za hrvatski Dan državnosti, jer baš svi na koje smo naišli čestitali su nam naš praznik, od civila koji rade u sjedištu do dočasnika i časnika. U dvorani za goste na središnje mjesto postavili smo veliku hrvatsku zastavu, a u jednom uglu dvorane postavili smo mali info-pult na kojem su se nalazili promotivni materijali o Hrvatskoj, te računalo na kojem se vrtio multimedijalni CD o našoj domovini...

Iz Zapadne Sahare Karlo PILKO

Iako se nalazimo nekoliko tisuća kilometara daleko od svojih domova, po ustaljenom običaju ovdje u misiji, naš mali kontingenat zatražio je od zapovjednika snaga da nam odobri proslavu Dana državnosti u sjedištu misije u Laayouneu. Nismo se previše nadali s obzirom na to kako je pisano pravilo da se proslava može održati u sjedištu misije samo ako contingent broji više od pet pripadnika. No, naravno, uvijek postoje iznimke, pa je tako i naša proslava odobrena. Nekoliko dana pokušavali smo neke stvari vezane uz proslavu rješiti telefonom, ali se sve to pokazalo više nego teško, mada ne i neuspješno.

rati dostavu pozivnica pri čemu nam je pomogao vojni asistent zapovjednika snaga, koji je pozivnice dostavio svim pripadnicima Zapovjedništva. Teško je bilo predvidjeti koliko će se ljudi odazvati pozivu, a trebalo je i kupiti nešto pića za goste. Kako nam budžet baš i nije mogao pokriti sve troškove, ostatak smo dodali od naših dnevnika. Ipak nismo mogli riskirati da nam se pojavi manjak pića. Sljedeći zadatak vodio nas je u hotel "Sahara line" gdje nam je odobreno održavanje proslave. Kako se proslava trebala održati u vrijeme večere, nije bilo potrebno organizirati posebni meni za goste, svi će se posluživati s velikog švedskog stola, kao i inače, uz jednu razliku - bit će poslužena i velika torta koja će imati hrvatska obilježja. Nakon što smo dogovorili pojedinosti, konačno smo mogli odahnuti.

Torta s hrvatskim obilježjima

Ujutro 25. lipnja Robert i ja smo se našli u sjedištu misije kako bismo nazočili podizanju hrvatske zastave uz zastavu UN-a. U skladu s protokolom zastavu su podizali dočasnici iz Gane, koji su, mislim, za tu prigodu nosili posebne odore. Mislim da to možemo zahvaliti prijateljskim odnosima koji vladaju između nas. U jednom trenutku, mislili smo kako svi znaju za hrvatski Dan državnosti, jer baš svi na koje smo naišli čestitali su nam naš praznik, od civila koji rade u sjedištu do dočasnika i časnika. Kako ništa ne bismo prepustili slučajnosti ili ostavili za zadnji trenutak, nakon ručka ponovno smo otišli u

hotel dostaviti pića, ali i urediti dvoranu za goste. Na središnje mjesto, gdje smo predviđeli da sjedi zapovjednik snaga, postavili smo veliku hrvatsku zastavu, dok smo u jednom uglu dvorane postavili mali info-pult na kojem su se nalazili promotivni materijali o Hrvatskoj, te računalo na kojem se vrtio multimedijalni CD o našoj domovini. Mnoštvo malenih zastavica i ostalog materijala izazvalo je znatiželju gostiju.

Proslava je počela kako smo i predviđjeli. Kada su se svi okupili, bojnik Glavina održao je kratki govor o postanku naše države te zahvalio svima na dolasku i iskazanom prijateljstvu. Nakon toga svima se obratio i zapovjednik snaga, mađarski general bojnik, te jedan od zapovjednika sektora i novi COS u misiji. Moram priznati kako sam tijekom govora zapovjednika snaga ostao iznenaden koliko dobro poznaje hrvatsku povijest. Uskoro je donešena i torta koju smo svi zajedno rasjekli te se nazdravilo Hrvatskoj. S obzirom na to da znamo kako zapovjednik uskoro napušta misiju nakon isteka svog mandata, iskoristili smo prigodu te mu predali dar prije odlaska, ali isto tako darovi su predani i COPO-u i zapovjedniku sektora. Mislim kako su svi bili ugodno iznenadjeni ovakvim postupkom.

Službeno je proslava bila gotova s odlaskom zapovjednika. Nama je ostalo samo da ispratimo ostale goste i zahvalimo osobljju hotela na ljubaznosti. Naravno, ostavili smo hotelu hrvatsku zastavu koju će objesiti iznad ulaza u objekt zajedno s ostalima. Konačno smo Robert i ja odahnuli, uspješno smo obavili "začaću" i bili smo zadovoljni. ■

Proslava Dana državnosti u hotelu "Sahara line"

Mnogo je lakše takve svečanosti organizirati velikim kontingentima, kao što su Rusija, Kina ili Francuska, koje uvijek u sjedištu misije imaju barem nekoliko svojih pripadnika. Nažalost, nama je ostao na raspolaganju samo telefon.

Pripreme za proslavu

Tek poslijepodne prije Dana državnosti Robert i ja dali smo se u utrku s vremenom pokušavajući organizi-

27. eskadrila transportnih aviona HRZ-a i PZO-a

Taktički zračni transport

27. eskadrila transportnih aviona usvaja svjetske standarde taktičkog zračnog transporta i podiže razinu operativne spremnosti kako bi bila spremna za sudjelovanje u sastavu međunarodnih vojnih snaga gdje god to zatreba

Tekst i fotografija Tomislav MESARIĆ

Srijeda, 08:00, prostorije 27. eskadrile transportnih aviona, 91. zrakoplovna baza - Pleso.

Izvršna priprema započinje i posade su na okupu. Izvršna priprema prethodi svakom letu u Hrvatskom ratnom zrakoplovstvu i tada se posljednji put razrađuju detalji leta koji slijedi. Odabire se radna frekvencija, analiziraju se najnovija meteo-izvješća za područje operacije, sve se provjerava zadnji put i donosi se konačna odluka o provedbi zadaće.

Zapovjednik eskadrile, pukovnik Branko Suk, najiskusniji operativni pilot u eskadrili, časnik je koji je vodio ovu izvršnu pripremu koja je po mnogo čemu bila specifična u odnosu na dosadašnje. Od posada je tražio maksimalnu pripremljenost i usredotočenost.

Testiranje sustava IC mamaca

Toga dana zadaća je bila testiranje sustava IC mamaca. Avioni AN-32B, kojima je trenutačno opremljena 27. ETA, tijekom zadnjeg remonta modificirani su, između ostalog i ugradnjom sustava IC mamaca namijenjenih samoobrani aviona u slučaju napada IC navođenim raketama

sa zemlje. Takvi sustavi danas su standard na vojnim transportnim avionima svugdje u svijetu, osobito od kada svaka malo bolje opremljena gerilska ili teroristička skupina posjeduje barem nekoliko protuzrakoplovnih raketnih sustava (Strela, Igla, Stinger op.a), pa je tako i Hrvatsko ratno zrakoplovstvo odlučilo opremiti svoje transportne avione u skladu s tim.

Ono što je taj dan dodatno otežavalo zadaću bila je činjenica da će se letjeti u paru, što i nije tako jednostavno kada se uzme u obzir da se radi o transportnim avionima, a ne o manjim i pokretljivijim lovačkim avionima.

U planirano vrijeme eskadrila je poletjela s dva aviona na provedbu zadaće.

Prvo slijetanje provedeno je u 93. zrakoplovnoj bazi u blizini Zadra, gdje je provedena popuna gorivom i zadnji dogovor s posadama dva Pilatusa PC-9 koji će pratiti transportne avione i iz

zraka bilježiti funkciranje spo- menutog sustava IC mamaca vi-deokamerama radi kvalitetnije poslijeletne analize.

Zbog maksimalne sigurnosti odlučeno je da se mamci izbace iznad mora u zadarskom arhipelagu, kako bi se eliminirala svaka mogućnost izazivanja požara, i gdje je atmosfera mirnija nego iznad kopna. Uslijedilo je polijetanje jednog para aviona PC-9 koji su se

zatim pozicionirali iznad baze kako bi pričekali uzlijetanje para Antona AN-32B.

Nakon uzleta para AN-32B formirana je mješovita formacija koja se uputila u područje provedbe zadaće. Novougrađeni sustav pokazao je očekivane performanse i oba aviona izbacila su cijelokupne komplekte mamaca. Kako to izgleda u zraku, možda je najbolje prepustiti fotografijama koje su, u ovom slučaju, sigurno višestruko vrednije od riječi.

Po mišljenju zapovjednika 27. ETA, pukovnika Branka Suka, zadaća je provedena uspješno i iznimno profesionalno, što ima osobitu težinu jer je gotovo cijela formacija bila popunjena mlađim pilotima škоловanim u Republici Hrvatskoj.

Školovanje kvalitetnih pilota i tehničara nemoguće je preko noći

Od povratka aviona AN-32B s remonta iz Ukrajine letenje u

ETA uvelike je intenzivirano i trenutačno je obuka letačkog sastava na prvom mjestu. Iskusni kapetani 27. ETA na zalazu su svoje dugogodišnje karijere te je iznimno važno osposobljavanje mlađih kolega koji će ih naslijediti i nastaviti njihovim stopama. Znakovito je za 27. ETA tradicionalno godišnje okupljanje svih njezinih aktivnih i umirovljenih članova koje se održava već 13 godina zaredom. Eskadrila je oformljena 26. studenog 1991. i sudjelovala je u brojnim operacijama u Domovinskom ratu. U početku je bila opremljena vrlo zastarijelim avionima AN-2 kojima se bombardiralo neprijateljske položaje poznatim „bojler“ bombama te opskrbljivalo vukovarske branitelje prijeko potrebnim lijekovima i streljivom. Nakon nabave dva aviona

AN-32B, 27. ETA svakodnevno provodi mnoge mirnodopske zadaće, kao što je prijevoz tereta i ljudi. Tijekom protupožarne sezone, kada su na kriznim žarištima često potrebna žurna pojačanja u ljudstvu i materijalu, velika mobilnost koju pruža transportno zrakoplovstvo osobito dolazi do izražaja i tada 27. ETA redovito uskače. Približavanjem hrvatske europskim i NATO integracijama sve je češće sudjelovanje postrojbi Hrvatske vojske u mirovnim operacijama te u sve učestalijim međunarodnim vojnim vježbama, gdje je 27. ETA spremna izvesti svoje namjenske zadaće. Zadnja zadaća tog tipa bila je prijevoz nacionalnih kontingenata makedonskih i hrvatskih oružanih snaga na vojnu vježbu NATO/PfP "Cooperative Best Effort 2005" u Ukrajinu.

Svjesni svoje potencijalne uloge u ne tako dalekoj budućnosti, letačko i tehničko osoblje 27. ETA jednoglasno će se složiti da je teško reći što nosi sutra. Hoće li na stajanci 91. zrakoplovne baze stajati neki suvremeniji tip transportnog aviona može se dogoditi preko noći, ali školovanje kvalitetnih pilota i tehničara preko noći sigurno nije moguće i zato je obuka mlađeg sastava prioritet broj jedan.

Pilotski sastav nedavno je popunjen mlađim pilotima koji su već preuzeли svoje dužnosti u eskadrili, dok tehnički sastav, koji svojim iznimnim naporima održava eskadrilu u zraku, s velikim oduševljenjem očekuje popunu novim, mlađim kadrom koji će olakšati, a time i poboljšati funkcioniranje 27. eskadrile transportnih aviona u onom što je očekuje sutra. ■

Završilo 42. svjetsko vojno prvenstvo u mornaričkom petoboju

Finci s najviše razloga za slavlje

Proglašenjem pobjednika i uručenjem medalja i prijelaznih pehara najboljim sportašima i sportašicama i najboljim ekipama uspješno je završilo 42. svjetsko vojno prvenstvo u mornaričkom petoboju. Svjetsko zlato u pojedinačnoj konkurenciji među muškim natjecateljima osvojio je Sami Sorri iz Finske, zlatni mornarički petobojac s prošlog svjetskog prvenstva, a najbolja sportašica je Terhi Pyyhtia, također iz Finske. U muškoj ekipnoj konkurenciji najbolja je njemačka momčad, a u ženskoj konkurenciji zlato je pripalo norveškoj ekipi

Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT

Na sportskim terenima u pomorskoj bazi "Lora" i bazenu SC "Poljud" u Splitu sportaši i sportašice iz 15 zemalja pet su se dana borili za titulu najboljeg na svijetu u mornaričkom petoboju, vjerojatno jednom od najtežih sporova današnjice, čija povijest seže u 1954. godinu kada je u Leghornu u Italiji održano prvo međunarodno prvenstvo. Mornarički petoboj iz godine u godinu postaje sve važniji u vojnem okruženju, a prve natjecateljice nastupile su na Svjetskom prvenstvu 1994. godine u Stavangeru u Norveškoj.

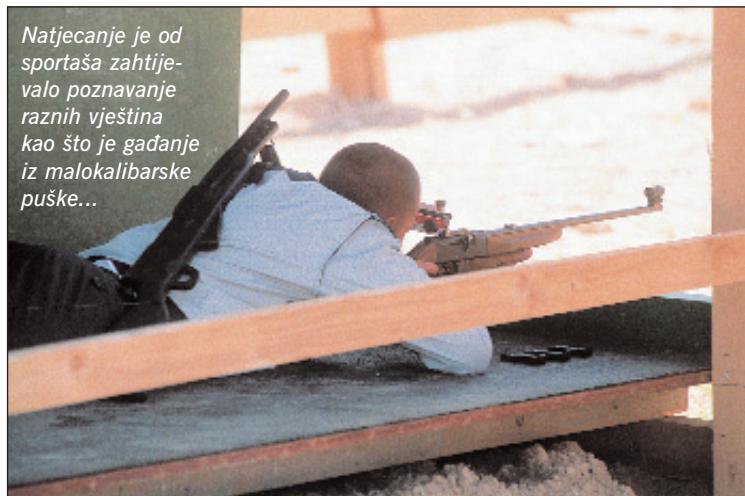
Na ovogodišnjem je prvenstvu sudjelovalo 95 natjecatelja i natjecateljica, koji su odmjeravali snage i testirali vlastitu izdržljivost i uvježbanost u pet sportskih disciplina. Svaka se disciplina sastojala od nekoliko radnih zadataka čije je svladavanje od natjecatelja iziskivalo iznimno teške tjelesne napore, ali i poznavanje raznih vještina, kao što je gađanje iz malokalibarske puške, bacanje ručne bombe, veslanje, penjanje uz jarbol i rad na visećoj platformi, razdvajanje vatrogasnog ventila ispod vode, svladavanje raznih prepreka i prepona, bačvi, greda, bacanje bombi i drugo. Sve su se discipline bodovalе pojedinačno i ekipno.

Fizička pripremljenost, izdržljivost i borbenost natjecatelja do izražaja su došli već prvog natjecateljskog dana kada je na rasporedu bila utrka s mornaričkim preprekama, za mnoge najzanimljivija disciplina mornaričkog petoboga, koja uz amfibijsku kros-utrku spada u "kognene" discipline. Natjecatelji su

morali pretrčati 320 metara i svladati deset prepreka, a natjecateljice 280 metara i devet prepreka.

Drugog i trećeg dana održavale su se utrke iz "pomorskih disciplina", i to plivačka utrka spašavanja života, utrka plivačke korisnosti i iznimno zahtjevna utrka pomorskih vještina. Od samog početka najviše je pažnje privlačio nastup Finca Sorria. Iako se već nakon drugog dana natjecanja dalo naslutiti da će Sorri ponovno odnijeti titulu svjetskog prvaka, ipak je trebalo pričekati rezulta-

Natjecanje je od sportaša zahtijevalo poznavanje raznih vještina kao što je gađanje iz malokalibarske puške...

... i bacanje ručne bombe

te amfibijske kros-utrke koja je održana posljednjeg dana natjecanja. Na temperaturi od 32°C trebalo je pretrčati stazu dugu 2500 metara, u gumenom čamcu odveslati kratku veslačku dionicu, a zatim gađati u metu na 50m iz malokalibarske puške iz ležećeg položaja i bacati ručne bombe. Svjetski prvak Sorri nastupio je u posljednjoj skupini a u trenutku kada je prošao kroz ciljnju ravninu znalo se da je Sami obranio titulu svjetskog prvaka i tako potvrdio svoj apsolutni primat u mornaričkom petobaju. Veselili su se svi, a ne samo finska ekipa, koja je imala dvostruki razlog za slavlje, jer je i zlato u pojedinačnoj konkurenciji kod žena također osvojila Finkinja Terhi Pyyhtia. U ekipnoj muškoj konkurenciji najbolja je bila njemačka momčad, a u ženskoj titulu svjetskog prvaka odnijela je norveška ekipa.

Sva su se natjecanja održala pod budnim okom sudaca i tehničke komisije CISM, koji su pazili da sve

bude regularno i u skladu s propozicijama. Predsjednik stalnog Tehničkog odbora za mornarički petoboja CISM-a kapetan fregate Uwe Rossmeisle iz Njemačke bio je više nego zadovoljan. "Vrlo sam zadovoljan što su oružane snage Republike Hrvatske organizirale ovo 42. svjetsko vojno prvenstvo u mornaričkom

koji su jako dobri i vrlo ujednačeni.

U naših je natjecatelja tijekom natjecanja došla do izražaja dobra izdržljivost i obučenost u svladavanju svih potrebnih

U pojedinačnoj konkurenciji među ženama titulu svjetske prvakinja osvojila je Finkinja Terhi Pyyhtia (prva s lijeva)

U muškoj ekipnoj konkurenciji zlato je osvojila momčad Njemačke

petoboju", rekao je kapetan fregate Rossmeisle, te je dodao kako kada se u studenom prošle godine odlučivalo da se prvenstvo održi u Hrvatskoj nisu očekivali tako dobru organizaciju u tako kratkom vremenu. Komentirajući rezultate Rossmeisle je rekao da je ugodno iznenađen dobrim rezultatima svih natjecatelja

Poredak

Pojedinačno - muški

1. Sami Sorri (Finska) - zlatna medalja
2. Lars Weise (Njemačka) - srebrna medalja
3. Klaus Hjorth Marmen (Danska) - brončana medalja

Pojedinačno - žene

1. Terhi Pyyhtia (Finska) - zlatna medalja
2. Sara Norman (Švedska) - srebrna medalja
3. Camilla Janke (Norveška) - brončana medalja

Momčadski - muški

1. Njemačka - zlatna medalja
2. Norveška - srebrna medalja
3. Turska - brončana medalja

Ekipno - žene

1. Norveška - zlatna medalja
2. Rusija - srebrna medalja
3. Turska - brončana medalja

■ Veslanje u gumenim čamcima bio je samo jedan od radnih zadataka amfibiskske kros-utrke

nici natjecanja profesionalni sportaši kojima je treniranje i pripremanje za natjecanja najvažniji dio njihove vojničke svakodnevice.

Svima koji su došli na svečanost zatvaranja Svjetskog prvenstva zahvalio je zamjenik predsjednika Organizacijskog odbora kapetan bojnog broda Robert Hranj. Osobito je zahvalio natjecateljima, koji su pokazali da natjecateljski duh, fer play i prijateljstvo mogu ići zajedno.

Svjetsko prvenstvo proglašio je zatvorenim izaslanik načelnika

GSOS-a RH zapovjednik HRM-a kontraadmiral Zdravko Kardum. Čestitao je kako pobjednicima tako i svima koji su sudjelovali u natjecanju na postignutim rezultatima i sportskoj i fer borbi. "Na borilištu ste se pokazali kao istinski veleposlanici svojih zemalja i Međunarodnog vijeća za vojni sport", rekao je kontraadmiral Kardum, te je dodao da su HRM i pomorska baza "Lora" bili počašćeni što su bili domaćini svjetskog prvenstva. "Ugostiti 153 pripadnika prijateljskih mornarica bio je veliki izazov. Drago mi je što je 42. svjetsko vojno prvenstvo u mornaričkom petoboju proteklo u najboljem redu, prijateljskoj atmosferi i postizanju vrhunskih rezultata", kazao je zapovjednik HRM-a.

I na kraju, ne preostaje nam ništa drugo nego zaključiti kako su oružane snage RH u ovoj godini, koju je i UN proglašio godinom sporta i tjelesnog odgoja, uspješno organizirale i privele kraju još jedno zahtjevno sportsko natjecanje. Natjecanje je proteklo u prijateljskom i fer ozračju, a HRM i Split još su se jednom potvrdili kao dobri domaćini. Zemlja domaćin idućeg svjetskog prvenstva prema programu CISM-e bit će Turska. ■

■ Na svečanosti zatvaranja zastavu CISM-e od domaćina je preuzeo službeni predstavnik CISM-e pukovnik Mikael Mineur

Završetak 2. ciklusa selekcijske obuke za prijam u djelatnu vojnu službu u SzOP-u Pula

Nove snage Hrvatske vojske

U pulskom Središtu za obuku vojnika završen je drugi ciklus jednomjesečne selekcijske obuke kandidata za prijam u djelatnu vojnu službu na vojničke dužnosti. Od 213 kandidata selekciju je uspješno prošlo njih 187, a do kraja godine trebala bi se provesti još dva takva ciklusa obuke s otprilike podjednakim brojem kandidata. Riječ je o mladićima i djevojkama koji su za svoje buduće zanimanje odabrali biti vojnik...

Vesna PINTARIĆ, snimke: arhiva

Tijekom obuke kandidati su imali i zah-tjevnu fizičku obuku koja je uključivala hodnje te svladavanje zahtjevnih pješačkih prepreka, a sve s namjerom podizanja razine njihovih motoričkih sposobnosti

1400. Prva prava selekcija tek je slijedila, te je tako u svibnju na prvu selekcijsku obuku u pulsko Središte za obuku vojnika u trajanju od mjesec dana pozvano 238 kandidata od

kojih se odazvalo njih 194, a uspješno ju je prošao 181 kandidat. U drugi ciklus, čijem završetku smo i sami nazočili, započet sredinom lipnja, od 241 pozvanog kandidata odazvalo ih se 213, od čega je selekciju uspješno prošlo njih 187. Do kraja godine trebala bi se provesti još dva takva ciklusa obuke s otprilike podjednakim brojem kandidata.

Ostaju samo najmotiviraniji

No, put do vojnika nije ni lak ni jednostavan. Upravo ovih mjesec dana selekcijske obuke pokazat će tko je dovoljno motiviran i odlučan istrajati do kraja. A što se događa s ovim mladim ljudima nakon što stignu na selekcijsku obuku, objasnio nam je jedan od instruktora nadnarednik Dalibor Škvarić. "Cilj nam je obučiti kandidate temeljnim vojnim vještinama, odredbama Službovnika i Vježbovnika, brojnim drugim propisnicima, stražarskom osiguranju... Sve to ovi su mladići već upoznali tijekom služenja voj-

nog roka, no među njima ima i djevojaka pa se i tom segmentu morala posvetiti određena pozornost", napominje nadnarednik Škvarić. Tijekom obuke kandidati su imali i zah-tjevnu fizičku obuku koja je uključivala hodnje te svladavanje zahtjevnih pješačkih prepreka, a sve s namjerom podizanja razine njihovih motoričkih sposobnosti u odnosu na ulazne rezultate. Naime, razina motoričkih sposobnosti ocjenjuje se odmah nakon dolaska na obuku i na njezinom završetku. Tako je, primjerice, na ulaznom testu iz drugog ciklusa kriterije zadovoljilo tek 27 posto kandidata, a obuhvaćali su 40 skleкова za muške i 16 za žene, 47 pregiba za muške i 46 za žene, te trčanje na 3200 metara, koje su muški morali pretrčati za 16,36 minuta, a žene za 19,36. Ipak, na izlaznom testu posljednjeg tjedna obuke zadovoljili su svi kandidati.

Na izlaznom testiranju motoričkih sposobnosti svi su kandidati zadovoljili kriterije

Uz to provodila se taktička obuka s bojnim gađanjima, a sve je okrujeno dvodnevni taborom i dnevno-noćnom vježbom na poligonu "Lindar".

Svima koje je tu dovela želja za avanturizmom to je bila prava kušnja. Iznimno složeni terenski uvjeti u kojima se obučavalo, oštra vegetacija koja je derala do kože, temperatura koja se penjala i preko 35 stupnjeva... samo je najmotiviranije ostavljala ravnodušnima, a one nedovoljno motivirane tjerala na odustajanje. Ipak, nismo svi stvoreni za sve. Nije to dril do iznemoglosti, ali razinu motoričkih spremnosti do standarda definiranih pravilnikom OS-a moraju dostići svi koji su došli s namjerom da i ostanu. Najviše se vodi računa o tome da se obuka provodi postupno. Iz tjedna u tje-

■ Zapovjednik namjenski organiziranih snaga za provedbu selekcijske obuke pukovnik Tomislav Skender istaknuo je nevjerojatno visoku motiviranost kandidata

dan razina motoričke spremnosti se povećava. Također, još jednu "sitnicu" ne treba zanemariti, a to je da ni jedan kandidat nije radio ono što prije njega nisu napravili i pokazali instruktori i zapovjednici. Čak su i uvjeti smještaja bili za sve isti.

Kako, pak, na sve gledaju sami kandidati čuli smo od Miroslava Jurica i Snježane Jelenčić, jedne od četiri kandidatkinje na obuci u ovom ciklusu. Slažu se kako je taktička obuka bila vrlo zahtjevna, a tempo iznimno naporan, no upravo je to ono što su očekivali. Kako kaže Miroslav: "Postati vojnikom ne može svatko", i ma kako naporno bilo neće odustati do kraja. Snježa-

Najtežim na selekcijskoj obuci kadeti su ocijenili taktičku obuku

na dodaje kako su i djevojke dale sve od sebe, razlike nije bilo. A kada je i bilo težih situacija na vidjelo je došla kolegijalnost i zajedništvo koje su izgradili između sebe. Oboje ističu kako im je tijekom obuke mnogo pomogla dobra tjelesna spremnost koju mogu zahvaliti redovitom bavljenju sportom te kako je za sve kroz što su prošli najvažnija bila motiviranost.

Trogodišnji ugovor i šestomjesečni probni rok

I zapovjednik namjenski organiziranih snaga za provedbu selekcijske obuke pukovnik Tomislav Skender istaknuo je nevjerojatno visoku motiviranost kandidata ukratko pojasnivši koja prava i obveze čekaju sve prijavljene kandidate. Neposredno prije upućivanja na selekcijsku obuku kandidati potpisuju ugovor o službi u OSRH, i to na tri godine. Tijekom prvih šest mjeseci, jednog mjeseca selekcijske obuke i pet specijalističke, svi su kandidati na probnom radu i ukoliko sve završe neuspješno primaju se u službu u oružane snage kao djelatni vojnici. Ugovor se, naravno, može i raskinuti, i to na osobni zahtjev ukoliko kandidat procjeni da to ipak nije poziv za njega ili ako ne zadovolji na selekcijskoj ili specijalističkoj obuci. Do sada se odustajalo uglavnom zbog zdravstvenih razloga i nemogućnosti ispunjenja traženih tjelesnih npora.

Svaki kandidat koji prođe selekcijsku obuku upućuje se u postrojbu OSRH gdje je obvezan proći specijalističku obuku koja se u pravilu određuje u skladu s dobivenom vojno-stručnom specijalnosti, zvanjem ili, pak, afinitetima kandidata. Tako će iz ovog ciklusa 22 kandida-

ta biti upućena u HRZ, 2 u HRM, a 126 u HKoV.

Pukovnik Skender ponosno ističe i izvrsne odnose između kandidata i instruktora, te njihovo uzajamno poštivanje i povjerenje. A tim koji vodi cjelokupnu selekcijsku obuku broji 39 instruktora, mahom ljudi s dugim instruktorskim stažom u gardijskim brigadama ili obučnim središtima vojnika, završenim školama i tečajevima u inozemstvu, s bogatim životnim i iskustvom iz Domovinskog rata. Iako svi dolaze iz različitih postrojbi integrirali su svoja iskustva i obuka se u metodičkom smislu provodi ujednačeno i standardizirano. Pred svima je ističe pukovnik Skender, isti cilj, a to je da selekcijsku obuku prođu samo oni psihički, fizički i stručno najkvalitetniji kandidati. Da takvi i jesu govore povratne informacije kandidata iz prvog ciklusa koji su u raznim postrojbama i

■ Selektijsku obuku prođu samo oni psihički, fizički i stručno najkvalitetniji kandidati

granama raspoređeni na specijalističku obuku. Nema sumnje kako je ovo pravi način da se naše oružane snage popune novim, mladim, motiviranim ljudima, a za kandidate ispravan put koji su izabrali. ■

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
Uprava za ljudske resurse**

objavljuje

O G L A S

za prijam u djelatnu vojnu službu 200 kandidata za časnike

I.

**Oglas se objavljuje za sljedeće grane, rodove/strukre i zvanja u oružanim snagama Republike Hrvatske,
s mjestom službe:**

HKoV

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
pješaštvo	sva zvanja i usmjerenja	Zagreb, Petrinja, Ogulin, Osijek, Gospic, Delnice, Pula, Sinj, Slunj, Požega, Varaždin, Knin	27	
pješaštvo	diplom. kineziolog	Zagreb, Petrinja, Ogulin, Osijek, Gospic, Delnice, Pula, Sinj, Slunj, Požega, Varaždin, Knin	8	
topništvo	dipl.ing. strojarstva, elektrotehnike i matematike	Petrinja, Virovitica, Bjelovar	25	
protuzračna obrana	dipl.ing. strojarstva ili elektrotehnike	Dugo Selo, Osijek, Split	25	
oklopništvo	dipl.ing. strojarstva ili elektrotehnike	Petrinja, Đakovo	20	
inženjerija	dipl. ing. strojarstva	Karlovac, Glina, Slunj	2	
inženjerija	dipl. ing. građevine	Karlovac, Glina, Slunj	1	
veza	dipl. ing. elektrotehnike - smjer računarstvo ili telekomunikacije	Zagreb, Samobor, Osijek	8	znanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl. ing. elektrotehnike ili dipl. ing. informatike	Zagreb, Virovitica, Bjelovar, Karlovac, Split	8	znanje stranog jezika razine III. stupnja
zdravstvena struka	doktor medicine	Zagreb, Delnice, Požega, Virovitica, Osijek, Sinj, Split	18	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	doktor stomatologije	Zagreb, Delnice, Požega, Virovitica, Osijek, Sinj, Split	3	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	doktor veterinarske medicine	Zagreb, Osijek	2	
psihološka struka	dipl. psiholog / prof. psihologije	Zagreb, Dugo Selo, Osijek, Split, Knin, Karlovac, Gospic, Delnice, Virovitica, Bjelovar, Jastrebarsko, Požega	10	
tehnička struka	dipl. ing. elektrotehnike - smjer računarstvo ili telekomunikacije	Zagreb, Osijek	3	znanje stranog jezika razine III. stupnja

NBKO	dipl. ing. kemije	Zagreb, Petrinja	7	
glazbena struka	glazbenik hornist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik tubist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik klarinetist	Zagreb	1	prethodna audicija
glazbena struka	glazbenik flautist	Zagreb	1	prethodna audicija
pravna struka	diplomirani pravnik	Zagreb, Samobor	2	

HRM

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
pomorstvo	dipl.ing. pomorskog prometa - smjer nautika	Split	5	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
tehnička služba	dipl.ing. brodostrojarstva /strojarstva	Split	10	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl.ing. elektrotehnike - smjer elektronika	Pula, Dugi Otok, Vis, Lastovo, Mljet, Molunat	3	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja
veza	dipl.ing. elektrotehnike - smjer telekomunikacije	Ploče, Pula, Split	2	poznavanje stranog jezika razine III. stupnja

HRZ I PZO

ROD/STRUKA	ZVANJE	MJESTO SLUŽBE	BROJ IZVRŠITELJA	POSEBNI UVJETI
financijska struka	dipl. ekonomist	Zagreb	3	
pravna struka	dipl. pravnik	Zagreb	1	
zdravstvena struka	dr. medicine	Zagreb, Pula, Split (Divulje)	2	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada
zdravstvena struka	dr. stomatologije	Zagreb, Pula, Split (Divulje)	1	položeni stručni ispit i licenca za obavljanje samostalnog rada

II.

Prednost imaju kandidati sa završenom izobrazbom za pričuvne časnike i kandidati s trećim ili višim stupnjem znanja engleskog, njemačkog, francuskog ili talijanskog jezika.

III.

Osim navedenih, kandidati moraju ispunjavati i sljedeće uvjete:

- da je odslužio vojni rok u Republici Hrvatskoj (muškarci),
- da ima isključivo državljanstvo Republike Hrvatske,
- da ima visoku stručnu spremu,
- da nije stariji od 30 godina (odnosno 35 godina za kandidate sa završenom izobrazbom za pričuvne časnike),
- da ispunjava ostale uvjete propisane Zakonom o službi u OS RH (čl. 19., 20. i 25.)

IV.

Prijave na oglas podnose se ispunjavanjem prijavnice i prilaganjem potrebine dokumentacije u uredima za obranu prema mjestu prebivališta kandidata. Preko ureda za obranu kandidati će biti pozivani na dvodnevne zdravstvene pregledne, psihološka ispitivanja, razgovor s personalnim časnikom, provjeru znanja stranih jezika i motoričke provjere.

Uz prijavnicu potrebno je priložiti domovnicu, rodni list, uvjerenja o prebivalištu, o nekažnjavanju, o odsluženom vojnem roku (muškarci), diplomu i ostale dokumente tražene ovim oglasom.

V.

Ministarstvo obrane će u postupku odabiru isključivati kandidate na temelju službenih podataka iz vojne evidencije, neispunjavanja uvjeta oglasa, rezultata psiholoških ispitivanja i zdravstvenih pregleda i drugih provjera prema propisima za prijam u djelatnu vojnu službu.

VI.

Prijave na oglas podnose se zaključno sa 25. 07. 2005. godine

Hibridni Rooikat

SKUPINA južnoafričkih tvrtki vođena Armscorom, a sudjeluju tvrtke LMT, HIT, IAD i Nezrotek, uz suradnju francuskog Hutchkinsona i njemačkih tvrtki Kessler, Magnet Motor i MTU, razvija hibridnu diz-električnu (HED) inačicu borbenog vozila Rooikat pogonske konfiguracije 8x8. Vozilo ima radni naziv CVED, odnosno Combat Vehicle Electric Drive.

Sve su komponente testirane zasebno, zatim su ugradene u vozilo koje prolazi testove tijekom ove godine. Razvoj i izrada vozila rezultat su rada uglavnom južnoafričkih tvrtki. Tako je tvrtka LMT odgovorna za tijelo vozila, tvrtka HIT odgovorna je za vetroniku (odnosno elektroničke komponente na vozilu). Elektronička oprema obuhvaća i sustav za noćnu vožnju, vozač ima višenamjenski zaslon koji prikazuje standardne podatke za vozilo (brzina, stanje motora...), ali i sliku oko-

line vozila koju osiguravaju tri videokamere. Tvrta Magnet Motor osigurava konverter napona, kočne module, generatore, sustav za nadzor rada pogonskog sustava te elektromotore ugrađene u naplatke kotača. Elektromotori su model Magnet Motor M67/0. Gume su opremljene Hutchinson run-flat umetcima koji omogućuju vožnju i kada su gume oštećene.

Rooikat nije prvi Armscorov hibridni diz-električni demonstrator. Već su razvili HED inačicu kamiona MAN 8x8. U odnosu na MAN kamion, u Rooikat su stavili jači osnovni pogonski element, odnosno

dizelski motor. Kamion je imao motor snage 330 kW, a Rooikat ima motor snage 450 kW. Energija se sprema u NiMH baterije poznatog proizvođača takvih rješenja, tvrtke Saft.

CVED je zasad naoružan topom kalibra 76 mm, kao i standardna inačica Rooikata. No, planirano je postavljanje nove moderne kupole LMT 105/120 u koju se mogu postaviti topovi kalibra 105 ili 120 mm.

M. PETROVIĆ

AMERIČKE oružane snage su u dosadašnjem razvoju bespilotnih letjelica glavno težište stavljaće na izviđanje, nadzor, obavještajno prikupljanje podataka, odnosno na pri-

Amerika ubrzava razvoj bespilotnih transporterata

lagodbu tih platformi za napadna djelovanja. Situacija s kojom se koalicijske snage susreću u Iraku, i manjim dijelom u Afganistanu, kao što su napadi na cestovna opskrbna vozila, znatno je utjecala na oružane snage Sjedinjenih Američkih Država da ubrzaju razvoj bespilotnih helikoptera. Tako je tijekom proteklih mjeseci predstavljeno više projekata bespilotnih helikopterskih letjelica koje bi se u budućnosti rabile za opskrbu manjih postrojbi na terenu, odnosno za izvlačenje ranjenika. Tako su primjerice u US Space and Naval Warfare System Centeru u San Diegu nedavno predstavili svoj program bespilotnog helikoptera namijenjenog za evakuaciju ranjenika, nazvanog Nightingale. Istodobno u US Marine Corps i u US Army rade na programu bespilotne letjelice prvenstveno namije-

njene opskrbi manjih postrojbi na terenu. Temeljne specifikacije koje su postavljene pred projektante je VTOL (Vertical Take Off and Land) mogućnost polijetanja i slijetanja, odnosno mogućnost nošenja do 455 kg "korisnog" tereta.

Kao jedan od dosad najprepoznatljivijih koncepata je Boeingov prijedlog bespilotnog helikoptera MD 530F Little Bird. Njemu su se nedavno pridružili Bell koji razvija bespilotnu inačicu tilt - rotorskog helikoptera BA609, odnosno Kaman Aerospace sa svojim prijedlogom bespilotnog transportera pod nazivom Burro. Pretpostavljajući kako će se tražene specifikacije letjelica u skoroj budućnosti znatno modificirati u Kamanu su projektirali Burro koji može ponijeti čak 2700 kg korisnog tereta, čime može biti iskoristiv za puno širi spektar transportnih zadaća.

Igor SKENDEROVIC

Prikazan mornarički PZO raketni sustav Shtil-1

RUSKA tvrtka Altair State Research and Production Association službeno je potvrdila postojanje mornaričkog PZO raketnog sustava Shtil-1 koji je razvijen na osnovi sustava M-22 Uragan (izvozni naziv Shtil). Najveća razlika u odnosu na originalni sustav je u okomitom načinu lansiranja novog projektila koji se izvodi iz četvrtastog kontejnera-lansera iz lansera koji konceptualno sliče zapadnim. Iako to nije potvrđeno lansiranje se vjerojatno obavlja pomoću komprimiranog plina (tzv. hladno lansiranje). Službeno je potvrđeno da novi projektil ima maksimalni domet 45 km i maksimalnu brzinu od čak 4,5 Macha (oko 1,5 Macha brže od projektila Uragan 9M3872). Ostali podaci o projektilu nisu objavljeni. Sustav navođenja ostao je isti - poluaktivni radarski, te se ciljevi na cilj navode pomoću iluminacijskog radara Oreh (Front Dome).

Proizvođač tvrdi da će novi sustav

biti dovršen do kraja 2006. te da je osiguran i prvi kupac - kineska ratna mornarica. Time su potvrđene procjene da će kineske fregate Type

054B, čija je gradnja najavlјena, dobiti novi PZO raketni sustav s okomitim lansiranjem.

T. JANJIĆ

Sigurnije streljivo za Challenger 2

dostupnim topom kalibra 120 mm. Riječ je o najnovijem Rheinmetallovom topu L/55 razvijenom za tenk Leopard 2 A6, ali dostupnom i kao modernizacijski paket za starije inačice Leoparda 2. Može ispaljivati sve NATO standardno streljivo za glatkocijevne topove kalibra 120 mm. Za razvoj demonstratora britansko je ministarstvo obrane skloplilo ugovor s tvrtkom BAE Systems Land Systems.

Bit će to hibridno oružje koje će kombinirati vanjske dimenzije postojećeg topa L30 i cijev te ležiste granate topa L/55. Također treba napraviti modifikacije na zatvaraču topa L/55, kako bi se mogao integrirati u kupolni sustav Challengera 2. Integracija topa u kupolu trebala bi biti dovršena do ljeta 2006., nakon čega slijede paljbe probe te konačna odluka o mogućoj zamjeni topa.

M. PETROVIĆ

BRITANSKA agencija za obrambene nabave DPA vodi program nabave novog potisnog punjenja za topove kalibra 120 mm na tenkovima Challenger 2. Program je nazvan LOVA (Low Vulnerability Ammunition). Od novog se potisnog punjenja traži veći stupanj sigurnosti. Osim toga, tehnologija mora biti prenosiva i na druga topnička punjenja te mora osigurati veću početnu brzinu projektila u odnosu na sadašnje punjenje.

U programu su kao potencijalni sudionici tvrtke BAE Systems Land

Systems (V. Britanija), Bofors Defence (Švedska), Giat Industries (Francuska), Rheinmetall W&M (Njemačka), Simmel Difesa (Italija) te QinetiQ (V. Britanija).

Top na tenku Challenger kalibra 120 mm i oznake L30 je izljebljen i rabi streljivo u dva dijela, projektil te potisno punjenje kao odvojene komponente. Cilj je programa LOVA osigurati veću mogućnost preživljavanja tenka ukoliko je probijen temeljni oklop.

Istdobro se radi i na mogućoj zamjeni topa L30, i to najmodernijim

Nove članice
NATO-a prolaze
temeljite i često
bolne reforme
kako bi svoje OS
prilagodile novom
vremenu. Korijen
tih reformi je,
između ostalog, i
količina novca
koja se izdvaja za
razvoj i moder-
nizaciju OS

Igor KARNJUŠ

A report

Vojni izdaci u tranzicijskim zemljama - novim članicama NATO-a

U ovom članku analiziraju se vojni izdaci i ekonomsko-financijski pokazatelji vojnog sektora tranzicijskih zemalja. Obuhvaćene su zemlje bivšeg socijalističkog društvenog uređenja koje su pristupile NATO savezu u dva kruga proširenja, 1999. i 2003. godine. Analiza brojnih pokazatelja visine i strukture vojnog proračuna, kao i relativnih pokazatelja kao što je udio vojnog proračuna u društvenom brutto proizvodu može poslužiti kao osnova za procjenu položaja Republike Hrvatske u procesu priključenja NATO savezu.

Završetkom Hladnog rata i raspadom Varšavskog ugovora započela je transformacija NATO saveza. Dvije su bitne činjenice tog procesa: usvajanje novog strategijskog koncepta i širenja NATO saveza na

europejske zemlje na putu tranzicije iz socijalističkog društvenog uređenja. Proširenje NATO saveza, kao druga bitna činjenica transformacije, je i važan instrument u svrhu realizacije novog strategijskog koncepta, odnosno promocije "zone stabilnosti i sigurnosti" u Evropi i oko nje. Proces proširenja NATO saveza započeo je Londonskom deklaracijom (1990.) koja je pozivala na veću političku i vojnu suradnju između članica NATO-a i zemalja središnje i istočne Europe. Proces proširenja kulminirao je 12. siječnja 1999. kada su u članstvo primljene Češka, Poljska i Mađarska. Drugi krug proširenja završio je formalnim primanjem u članstvo NATO saveza 29. ožujka 2004. skupine zemalja koja obuhvaća: Bugarsku, Estoniju,

Hrvatski Ministarstvo

Litvu, Latviju, Rumunjsku, Slovačku i Sloveniju. Kad se razmatraju kriteriji primanja novih članica treba imati u vidu Studiju o proširenju (Study on NATO enlargements) koja je objavljena 1995. Načela koja su istaknuta u toj studiji čine temelj politike koja je rezultirala primanjem novih članica kao i putokaz zemljama koje imaju aspiraciju biti članovi tog vojnog saveza. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

ScanEagle - elektroničke oči nad Irakom

Iz godine u godinu kako su bespilotne letjelice sve prisutnije u svojoj operativnoj primjeni tako sve više utječu na planiranje i vođenje operacija na terenu. Ponajviše se to odnosi na prikupljanje raznih podataka o protivniku, ali isto tako bespilotne letjelice izravno utječu i na oblikovanje taktike - kada i gdje napasti protivnika. Svoje nemjerljivo značenje bespilotne letjelice imaju na raznim bojišnicama u svijetu, a jedna od najzahtjevnijih danas je ona u globalnom ratu protiv terorizma, posebice ona u Iraku gdje se Boeingova letjelica ScanEagle s velikim uspjehom rabi godinu dana

Igor SKENDEROVIC

Prvi operativni korisnik bespilotne letjelice ScanEagle je američki marinski korpus (USMC), odnosno postrojba Marine Unmanned Aerial Vehicle Squadron 2 (VMU-2), koja se nalazi u sklopu 2. marinskog zrakoplovnog puka. Postrojba je bila poslana na teren znatno prije od početka rata u Iraku, odnosno operacije "Iraqi Freedom", sa zadaćom da prikuplja podatke o rasporedu i jačini iračkih snaga na području na koje bi trebale biti poslane koalicijske snage, odnosno po otpočinjanju borbenih djelovanja postrojba je bila zadužena za izviđanje pravaca napredovanja koalicijskih snaga. Dotad je postrojba VMU-2 raspolažala bespilotnom letjelicom Pioneer, veteranom u

IMINT (IMagery
INTelligen-

ce) zadaćama s dvadesetogodišnjim iskustvom, s kojom je dotad obavljala sve svoje zadaće.

Tijekom srpnja 2004. postrojba u svoju flotu dobiva i letjelicu ScanEagle (A inačicu), kojom danonoćno pokriva područje zapadnog Iraka. Marinci naglašavaju kako ScanEagle nije konkurenčija niti zamjena letjelici Pioneer (i to ne zato što je svojim dimenzijama letjelica manja od Pioneera), nego je ScanEagle vrlo dobra nadopuna kao nova i dragocjena ISR (Intelligence, Surveillance, Reconnaissance) platforma posebice u osiguranju videos-like s terena u realnom vremenu, neovisno o vremenskim uvjetima, danju i noću. U marinskom korpusu ističu kako su tijekom dosadašnje

operativne uporabe vrlo zadovoljni ScanEaglom, s obzirom na to kako je riječ o iznimno izdržljivoj letjelici na kojoj je integrirana tehnologija zadnje generacije. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Neke značajke metodike vojne izobrazbe

Vojna izobrazba integralni je dio pripremanja vojske za eventualna borbena djelovanja. Suvremena dostignuća na području tehničkog i informacijskog sustava koja se uvođe u sve suvremenije vojske svijeta, kao i iskustva postavljaju nove zadaće u izobrazbi zapovjednika svih razina zapovijedanja

Tomislav RAVLIĆ

Stasanje i razvoj Hrvatske vojske u Domovinskom ratu kao i njezina tehničko-tehnološka, ali i humanistička izgradnja u miru postavljaju nove zadaće i u nastavnoj teoriji i praksi. Zbog toga kažemo da je povijest vojski svijeta, a time i Hrvatske vojske, istodobno i povijest nastave. Vojna nastava je znači eo ipso sastavni i nerazdvojni dio izgradnje vojske kao institucije.

Polazimo od pretpostavke da teori-

ja vojne nastave nije dovoljno razrađena iz više razloga. Sam rat kao veoma nepovoljna društvena pojava orijentirao je mnoge vojske u povijesti na brzo i permanentno uvježbavanje bez primjerenog teorijskog objašnjavanja što je neizbjegljivo vodilo u prakticizam u nastavi. Međutim, mnoge vojske svijeta stvarale su se u miru. Iako je u procesu sva-ke, pa i vojne izobrazbe, krajnji cilj praktična primjena ili operativno

znanje, što je uostalom i specifikum vojne nastave, ipak su potrebna i određena teorijska uopćavanja koja postižemo u miru. Zbog toga i prihvaćamo opći stav da se pored golemih iskustava i spoznanja koje donosi svaki pa i Domovinski rat izgradnja i ustroj vojske kao i njezine vojne izobrazbe nastavljaju u miru. U tom cilju teorijska dostignuća na po-

dručju općih i vojno-stručnih znanosti sastavni su i nerazdvojni dio praktičnog djelovanja i stalnog uvežbavanja vojske u cilju njezinog što primjerenijeg i učinkovitijeg djelovanja.

Teorija i praksa, a time i vojno-teorijska dostignuća i njihova praktična primjena dvije su strane jedne te iste medalje. Teorija je zapravo orijentacija za praksu i obrnuto praksa je potvrđivanje ili negiranje određenih teorijskih dostignuća. U tom odnosu treba i promatrati i ovaj tekst kao teorijsko dostignuće nastalo pod utjecajem niza praktičnih i iskustvenih spoznaja u neposrednom nastavnom procesu, s osnovnim ciljem da se on podigne na još višu razinu. Istodobno zastupamo tezu koju ćemo nastojati dokazati u ovom tekstu da se preko vojne izobrazbe na svojevrstan način daje cjelokupan prikaz vojske kao institucije. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Krstareći projektil Taurus

U osnovi identičan Storm Shadowu, Taurus mu je i velika konkurenčija na tržištu oružja. Najveća "mana" Taurusa je činjenica da se još uvijek nije potvrdio u ratu

Domagoj MIČIĆ

Njemačka tvrtka DASA (LFK) tijekom osamdesetih godina prošlog stoljeća razvila je obitelj dispenzera protutenkovskih, protupješačkih i mina za uništavanje poletno-sletnih staza namijenjenih uporabi s borbenih zrakoplova. Uz pomoć švedske tvrtke Bofors Missiles od 1985. ti su dispenzeri uvedeni u naoružanje švedskog ratnog zrakoplovstva pod oznakom DSW 39, te su ih namijenili naoružavanju višenamjenskih borbenih aviona JAS-39 Gripen. Princip djelovanja bio je da se dispenzeri podvjesne najčešće ispod podtrupnog nosača. Tijekom preleta aviona iznad cilja iz dispenzera se izbacivaju veliki broj mina koje bi u gustom "tepihu" padale na zemlju. Gotovo identičan sustav, poznat kao AFDS, razvijan je i testiran u Sjedinjenim Državama u tvrtki CMS Inc. (u vlasništvu DASA-e). U Njemačkoj ga je pod oznakom MW 2 proizvodila tvrtka LFK.

Dispenzeri su borbeno korišteni tijekom rata za oslobođanje Kuvajta od iračke okupacije. Tijekom tih operacija pokazalo se da potreba da avion preleti preko cilja tijekom djelovanja nije najbolje rješenje, osobito kad su se napadali ciljevi kao što su zrakoplovne baze koje

su imale snažnu protuzračnu obranu. Bez obzira na to koliko brzo i na koliko nisko avioni letjeli često su ih oštećivali, ponajviše protuzračno topništvo. Dio aviona je i oboren.

Zbog toga su 1995. tvrtke LFK i Bofors Missiles predložile razvoj oružja prvobitno označenog kao DWS 39, a kasnije je postao poznatiji kao KEPD 350. Umjesto da se dispenzera nosi na avionu ideja je bila razviti dalekodometsni vođeni projektil koji će avion lansirati na cilj sa sigurne udaljenosti. Zbog toga su ga opremili turbomlaznim motorom koji u inačici KEPD 350 osigurava domet od 350 kilometara. Opremili su ga i bojnom glavom Mephisto mase 450 kilograma. Ti-

jemkom 1996. predložene su dvije lakše inačice. Prva je KEPD 150 dometa 150 kilometara, a druga je MAW/PDWS 2000 dometa 100 kilometara. Iduće godine predložena je i inačica namijenjena lansiraju s brodova koja se temelji na inačici KEPD 150 i koja je stoga označena KEPD 150-SLM. Tvrtka CMS predložila je da se na sličan način dispenzeru AFDS doda motor i tako dobije jeftin i učinkovit vođeni projektil dometa 250 km namijenjen uništavanju raspršenih ciljeva kao što su pješačke i/ili oklopne postrojbe ili poletno-sletne staze. Oznaka projektila je bila AFDS-T. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Krstareći projektil Taurus/KEPD 350

Protubrodska raketa MBDA Marte Mk-2/s

Od svog pojavljivanja mornarički helikopter je stalno dobivao nove zadaće, onako kako su se povećavale njegove tehničke mogućnosti. Istodobno pomorske operativne doktrine postajale su sve zahtjevnije i preciznije upravo zato što im je mornarički helikopter mogao udovoljiti

Prepared by Igor SPICIJARIĆ

Umorskom ambijentu ta borbe na letjelica koja je primarno bila namijenjena za zadaće traženja, pomoći, nadzora i protupodmorničke borbe vrlo brzo se preobrazila u jednu od najvažnijih platformi za borbu protiv površinskih jedinica posebno protiv brzih napadnih plovila (FAC- Fast Attack Craft). Takva plovila naoružana protubrodskim projektilima predstavljaju vrlo opasnog protivnika svakoj floti. Danas je taj rizik još naglašeniji zbog činjenice da su operacije u uskim akvatorijima i litoralnom području (idealan ambijent za takva plovila) postale imperativ i norma djelovanja za sve ratne mornarice pa i onu najjaču, američku. Upravo iz tih razloga nametnuta je potreba da se takvim prijetnjama odgovori na primjereno način.

Talijanska ratna mornarica koja i za sebe ima već bogato iskustvo u primjeni mornaričkih helikoptera te u primjeni protubrodskih raket

(počeci na oba polja sežu u 60-e godine prošloga stoljeća) tijekom 70-ih godina napravila je svoju prvu specifikaciju za jednu raketu koja bi bila primjenjiva za uporabu s helikoptera. Ideja je bila da se helikopter Sikorsky SH-3D opremi oružjem koje bi se moglo uporabiti sa sigurne udaljenosti od brodskih obrambenih sustava kratkog dometa. Izbor helikoptera kao noseće platforme za takvo oružje bio je opravдан sljedećim razlozima:

- operativna fleksibilnost takvog sustava puno je djelotovnija od one koju nudi sustav protubrodskih raket primjenjenih s broda ili zrakoplova.

- smanjeno vrijeme potrebno za reakciju prema uočenoj prijetnji

- iznimna kombinacija autonomije helikoptera i dometa raketice koja omogućuje ostvarivanje lokalne pomorske superiornosti u zoni operacija.

Operativna fleksibilnost se znatno

razlikuje kada helikopteri prema zahtjevu taktičke situacije moraju djelovati s kopna ili s brodova. Praktično, kombinacija raketice i helikoptera stacioniranog na kopnu mora zamijeniti obalnu mobilnu bateriju protubrodskih raket. Ista kombinacija uporabljiva je s različitim brodskih platformi koje znatno povećavaju prostor djelovanja. Napad na protivnički brod može se izvesti sa sigurne udaljenosti po matično plovilo i ujedno mu omogućiti da se posveti nekoj drugoj zadaći dok je njegov helikopter na zadaći raketnog napada. Ostali elementi operativne fleksibilnosti odnose se na mogućnost konverzije helikoptera iz ASuW (protupovršinsko) opcije u ASW (protupodmorničku) opciju. Ta konverzija je relativno jednostavna i svoidi se uglavnom na zamjenu protubrodskih raket s laki torpedom. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr*

Krstarice klase Kresta II (Projekt 1134A Berkut-A)

Razvijene na bazi višenamjenskih krstarica Kresta I, krstarice klase Kresta II pokazale su se vrlo dobrim brodovima za protupodmorničku borbu

Siniša RADAKOVIĆ

Tijekom šezdesetih godina prošlog stoljeća vrh sovjetske ratne mornarice zaključio je da im najveći neprijatelji više nisu američki nosači zrakoplova već podmornice na nuklearni pogon opremljene balističkim projektilima s nuklearnim bojnim glavama. Nakon uspe-

ha projekta Nautilus američka ratna mornarica je započela s gradnjom podmornica klase George Washington. Prva je postala operativna 1959., a do kraja 1961. u operativnoj je službi bilo pet podmornica te klase. Na osnovama klase George Washington razvijene su i podmornice klase Ethan Allen. Prva podmornica te klase postala je operativna sredinom 1961. i do kraja 1963. pet podmornica te klase nalazio se u operativnoj uporabi. Tome treba pridodati i podmornice klase Lafayette čija je gradnja započela 1960. godine. Prve tri podmornice ove klase ušle su u operativnu uporabu tijekom 1963., a do kraja 1964. u operativnu uporabu ući će ih čak 16. Tako je američka ratna mornarica potkraj 1964. u operativnoj uporabi imala već 29 podmornica na nuklearni pogon naoružanih balističkim projektilima s nuklearnim bojnim

glavama i velike planove da se taj broj poveća.

Jedina obrana od tog novog ubojitog oružja bila je da ih se otkrije i uništi prije nego što uspiju lansirati projektile. Zbog toga je sovjetska ratna mornarica šezdesetih godina prošlog stoljeća odlučila pokrenuti veliki projekt gradnje moćnih protupodmorničkih brodova. Kako je nekoliko prvih projekata neslavno propalo odlučeno je da se na temelju nekog već postojećeg broda razvije nova klasa prilagođena nošenju najnovijeg protupodmorničkog oružja. Izbor nije bio velik, te je na kraju odlučeno da kao osnova posluži Projekt 1134 Berkut, koji je dobio NATO oznaku Kresta I (vidi Hrvatski vojnik broj 40-41). Projekt 1134 Berkut imao je vrlo velike mogućnosti, a velika mu je prednost bila da je predviđao mogućnost nošenja helikoptera. Na tim osnovama u vrlo kratkom vremenu napravljen je Projekt 1134A Berkut-A, velike krstarice optimizirane za protupodmorničku borbu. Razlike u projektu bile su minimalne, i uglavnom su se odnosile na ugradnju novog oružja. ■

Krstarice klase Kresta II namijenjene su protupodmorničkoj borbi na velikim prostorijama oceana

*Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr*

Kronika bliskoistočnog sukoba (IX. dio)

Vrijeme uličnih ratova

Potkraj 1987. godine palestinska je rezignacija okupacijom prekinuta kampanjom uličnog nasilja nazvanog Intifada. Ne mogućnost Izraela da riješi problem palestinskog ustanka urodila je pokretanjem mirovnog procesa i potpisivanjem Washingtonskog sporazuma 1994., kojim su se međusobno priznali Izrael i PLO. Zatoj mirovnog procesa u jesen 2000. godine kulminirao je drugom Intifadom, koja je u većoj mjeri imala oblik gerilskog sukoba, a manje spontanog uličnog ustanka

— Hrvoje BARBERIĆ —

Nakon dugog razdoblja rezignacije izraelskom okupacijom, palestinsko stanovništvo na područjima Zapadne obale i pojasa Gaze osamdesetih je godina počelo podizati glas protiv takvog stanja. U prosincu 1987. u izbjegličkom kampu Jebalia u pojasu Gaze izraelski je vojni transporter usmrtio četiri Palestinka. Lokalni Palestinci revoltirani incidentom organizirali su demonstracije koje su se proširele na ostale gradove na okupiranim područjima. Iako je ustanak počeo u Gazi, žarište se ubrzo premjestilo u tradicionalno uporište arapskog nacionalizma, grad Nablus na Zapadnoj obali oko kojeg se nalazilo više izbjegličkih kampova. Osim Nablusa, kao središte ustanka bio je i grad Ramallah sa sveučilištem Bir Zeit.

Ustanak je dobio naziv Intifada, što u slobodnom prijevodu s arapskog znači "zbacivanje". Intifada se razlikovala od dotadašnjih sličnih manifestacija palestinskog nezadovoljstva po upornosti i masovnosti podrške palestinskog stanovništva. Demonstranti su se sukobili s izraelskim snagama sigurnosti koje nisu bile pripremljene za takvu vrstu sukoba. Nemajući odgovor na takav nekonvencionalni način ugroze izraelske nacionalne sigurnosti, Tel Aviv je odgovorio represijom - deportacijama Palestinaca osumnjičenih za sudjelovanje u ustanku te razmjешtanjem brojnih policijskih i vojnih postrojbi

U Prvoj Intifadi najčešće se rabilo kamenje kao oružje

uzduž područja sukoba. Zatvorena su arapska sveučilišta i uvedena je gospodarska izolacija područja obuhvaćenih demonstracijama, a zbog nedostatka razrađene procedure za takve vojnopolicijske akcije pri suzbijanju prosvjeda, izraelski su vojnici često prekoračivali ovlasti u postu-

panju. Prema izvještaju organizacije Human Rights Watch u prve dvije i pol godine Intifade ubijeno je 670 Palestinaca, od kojih je veliki dio stradao pod sumnjivim okolnostima.

Ulično nasilje

Izrael je bio iznenaden palestinskim ustankom na okupiranim područjima, no ništa manje nisu bili zatečeni ni PLO, čije se sjedište tada nalazilo u Tunisu, te druge palestinske organizacije. No, s vremenom se, nakon početne faze spontanosti, počeo mijenjati karakter Intifade, te dolazi do sve veće instrumentalizacije demonstranata, opada masovna podrška, a istodobno jača utjecaj ekstremista, napose iz radikalnih islamskih skupina. Jedan od važnijih uspjeha Intifade je privlačenje međunarodne pozornosti na problem položaja palestinskog stanovništva na okupiranim područjima. No, najveće njezino postignuće je to što je uvjerala izraelsku javnost u nužnost postizanja političkog rješenja s Palestincima na okupiranim područjima te je u

tom smislu nesumnjivo trasirala put mirovnog procesu.

U siječnju 1993. u tajnosti počinju izraelsko-palestinski pregovori u glavnom norveškom gradu Oslu, koji su nakon teških okršaja okončani potstizanjem sporazuma kojim su definirani izraelsko-palestinski odnosi u budućnosti. Dogovoren je postupno izraelsko povlačenje s područja Zapadne obale i Gaze te osnivanje palestinske samouprave na tim područjima. Vrhovno političko tijelo na autonomnim područjima postat će Palestinsko vijeće, koje će nadzirati obrazovanje, zdravstvo, poreze i kulturna pitanja palestinskog stanovništva. Dogovor iz Oslo okrunjen je 13. rujna 1993. u Washingtonu potpisivanjem mirovnog sporazuma, uz povijesno rukovanje Jassera Arafata i Yitzhaka Rabina. U svibnju 1994. Izrael i PLO su se u Kairu sporazumjeli oko početka implementacije sporazuma iz Oslo, dogovarajući pritom izraelsko povlačenje sa 60 posto pojasa Gaze i iz grada Jerihona na Zapadnoj obali, no područja židovskih naselja ostaju uz nazočnost izraelske vojske. Nakon dvanaest godina izgmanstva u Tunisu, početkom srpnja 1994. Jaser Arafat triumfalno dolazi u prvi posjet palestinskom samopravnom području, gdje su pred Arafatom prisegnuli članovi Palestinskog vijeća. Važan korak ka cijelovitom bliskoistočnom rješenju nastavljen je u srpnju 1994. sklapanjem mirovnog sporazuma između Izraela i Jordana. U rujnu 1995. Arafat i Rabbin su u gradu Tabi potpisali novi sporazum poznat i kao Oslo II, kojim je implementacija mirovnog sporazuma ušla u drugu fazu. Prošireno je

područje pod palestinskim nadzorom i raspisani su izbori za područje palestinske samouprave za siječanj 1996. na kojima je Arafat odnio uverljivu pobjedu.

No, mirovni proces je u praksi naišao na mnogo zapreka. Osim nekoliko ozbiljnih incidenta s obiju strana, u drugoj polovici devedesetih dogodilo se i više terorističkih napada ekstremnih palestinskih skupina Hamas i Islamskog Jihada. Dvije terorističke skupine u više navrata napale su izraelske vojne i civilne ciljeve, uključujući i česte bombaške napade u izraelskim gradovima s velikim civilnim žrtvama. Težak udarac mirovnog procesu bilo je i ubojstvo izraelskog premijera Yitzaka Rabina u studenom 1995. godine, a na parlamentarnim izborima 1996. na čelo Izraela dolazi kandidat desnog Likuda Benjamin Netanyahu, čiji će kruti stav i nesklonost kompromisu dovesti u pitanje cijeli mirovni proces. Netanyahuova vlast je nakon četverogodišnjeg prekida ponovno počela izgradnju židovskih naselja na okupiranim područjima te pokazala nespremnost na bilo kakve ustupke u pregovorima. Ponovno se intenzivaju palestinski teroristički napadi, na što je Tel Aviv objavio da će se mirovni proces nastaviti tek kada brojne terorističke akcije prestanu. Na izraelskim parlamentarnim izborima 1999. obećavši obnovu mirovnog procesa pobjedu su odnijeli laburisti čiji je umjereni lider Ehud Barak dobio priliku sastaviti vladu. U srpnju 2000. ponovno je došlo do susreta u povjesnom Camp Davidu. No, zbog spoticanja oko budućnosti Jeruzalema sastanak je završen bez sporazuma. Zastoj mirovnog procesa nekoliko je mjeseci poslije kulminirao novim palestinskim ustankom.

Druga Intifada

Palestinske frustracije eksplodirale su u rujnu 2000. valom uličnog nasilja izazvanim posjetom desničarskog izraelskog političara i proslavljenog vojnog zapovjednika Ariela Sharona židovskom Brdu hrama, odnosno islamskom svetištu Haram al-Sharif u Jeruzalemu. Prvih dana sukoba revolt na arapskoj strani izazvala je

smrt dvanaestogodišnjeg palestinskog dječaka pred TV kamerama, a u izraelskoj javnosti prizor linča dvojice izraelskih vojnih rezervista. Iako je osnovni obrazac sukoba sličan onom u Prvoj Intifadi, ova je bila s mnogo većim intenzitetom. Naime, Druga Intifada je u mnogo većoj mjeri uključivala Arape koji žive na užem teritoriju Izraela, no i oni su nekoliko puta bili žrtve samoubilačkih palestinskih napada. Za razliku od kampanje nasilja iz 1987., Palestinci su raspolagali velikim arsenalom osobnog naoružanja, budući da su snage sigurnosti na koje je palestinska strana imala pravo na temelju mirovnog sporazuma bile naoružane te se dio njih s vremenom stopio s lokalnim palestinskim milicijama.

Istdobno su u gradovima diljem Izraela zaredali napadi bombaša samoubojica iz Hamasa, Islamskog Jihada i Brigada mučenika Al Aqsa, u kojima je ubijen velik broj izraelskih civila i iza kojih je u skladu s praksom uobičajenom u proteklih pedeset godina

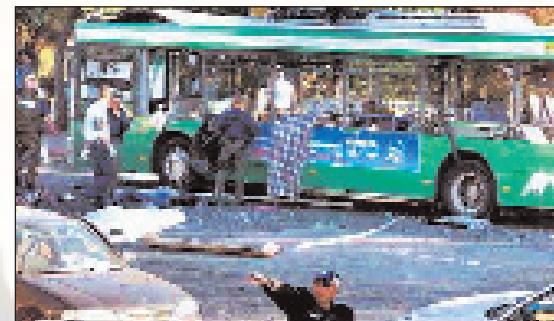

Potpisivanje Washingtonskog sporazuma između Arafata i Rabina

redovito slijedila izraelska vojna odmazda. Tako je u svibnju 2001. Izrael kao osvetu za bombaški napad palestinskog samoubojice prvi put nakon rata 1967. na okupiranim područjima upotrijebio i borbene zrakoplove. Nešto manjući odgovarajući odgovor na brojne samoubilačke napade, Izrael je ponovno okupirao teritorij koji je preputio Palestincima na temelju sporazuma u Oslu. Jedna od izraelskih protumjera bila je i pokušaj fizičke likvidacije čelnika palestinskih terorističkih organizacija, u kojima je između ostalih ubijen i osnivač Hammasa, slijepi šeik Jassin. No, palestinska strana je prvi put odgovorila na sličan način, ubojstvom izraelskog ministra turizma Zeevija u listopadu 2001. godine.

Jedna od posljedica eskalacije nasilja bio je ponovni zaokret udesno

izraelskog biračkog tijela. Nakon parlamentarnih izbora 2001. izraelski premijer postao je proslavljeni vojni zapovjednik Ariel Sharon. Sharonov negativan stav prema vraćanju Zapadne obale i pojasa Gaze pod palestinsku kontrolu, kao i zagovaranje čvrste ruke prema palestinskom neposluhu, dodatno će radikalizirati su-

Brojni samoubilački napadi obilježili su Drugu Intifadu

kobe. U ožujku 2002. izraelske su snage upale u kompleks zgrada Arapatovog sjedišta u gradu Ramallahu, što je rezultiralo početkom višemesecne opsade. U gradu Jeninu vođene su velike ulične borbe između naoružanih Palestinaca i izraelskih snaga sigurnosti, s velikim žrtvama na obje strane. Početkom listopada 2003. sukob je nakratko dobio međunarodnu dimenziju, nakon što su izraelski borbeni zrakoplovi napali središte za obuku palestinskih terorista duboko u sirijskom teritoriju.

U tri godine nasilja Druge Intifade na okupiranim područjima poginulo je oko 800 Izraelaca, od kojih je 548 civila, a ubijeno je 2200 dvjesto Palestinaca. Smrt lidera PLO-a Jassera Arafata u studenome 2004. obilježila je jedno razdoblje izraelsko-palestinskih odnosa. Arafata je na čelu Palestinskog vijeća zamijenio Mahmoud Abbas, koji se općenito smatra umjerenim palestinskim političarem i koga izraelska strana smatra prihvatljivijim sugovornikom od Arafata. Abbas i Sharon su u veljači 2005. na summitu u ljetovalištu Sharm al Sheiku proglašili primirje, što je najozbiljniji pokušaj ponovnog pokretanja mirovnog procesa posljednjih godina. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojnik.hr

Ozren Žunec: "Rat i društvo - ogledi iz sociologije vojske i rata", Zagreb, 1998.

Knjiga se može podijeliti u tri cjeline. Prva dva članka bave se povjesno-teorijskim smještajem rata i vojske, drugi dio čine tri teksta posvećena ratu u Hrvatskoj, a treći se sastoji od dva "postratna" članka posvećena mogućnostima državnog udara u Hrvatskoj i poratnoj situaciji u Bosni i Hercegovini. Kroz sve se članke provlači nastojanje sociološkog razumijevanja pojmovea o kojima se govori, iako taj naglasak nije uvijek jednakost istaknut.

Između tri članka koja govore o Domovinskom ratu, osobito izdvajamo treći, posvećen operaciji Oluja i njezinim posljedicama. Kako sam autor ističe, u operaciji Oluja Hrvatska vojska postigla je izvanredan uspjeh koji nije bio odlučujući samo za sudbinu Hrvatske i za daljnji tijek rata, nego će u modernu vojnu povijest ući kao "jedan od, po mnogim parametrima, najboljih rezultata u ovakvom tipu rata". Isto tako odlazak gotovo svih Srba s pobunjenih područja, do kojeg je došlo tijekom i nakon operacije, bit će, kao neobičan i jedinstven događaj, predmet mnogih istraživanja, ističe Žunec. Autor je u tekstu pokušao dati neke početne uvide u te događaje i njihovu povezanost. Osobito ističe kako je u svjetskim stručnim krugovima HV ocijenjena kao "uzorna vojska" i "središnja snaga u balkanskom sukobu". Ističe i to kako je izvanredna brzina izvedbe akcije i eksplozivni učinak Oluje mogao neke navesti na zaključak kako je do nje isto tako došlo naglo. No, naprotiv, pripreme su trajale godinama, a hrvatske vlasti su ustrojavale na stajalištu da ne odstupe od reintegracije okupiranih područja, pa je taj stav nalazio potvrdu u svim političkim dokumentima međunarodne zajednice.

Nikolina PETAN

FILMOTeka

Sin City (kino)

- američki akcijski triler (124 min.)
- distributer: UCD
- redatelji: Robert Rodriguez i Frank Miller
- glavni glumci: Bruce Willis (John Hartigan), Mickey Rourke (Marv), Clive Owen (Dwight), Jessica Alba (Nancy)

Ako ste ikada pomislili kako bi strip izgledao kada bi se prenio na film, znajte - odgovor je upravo stigao: pogledajte "Sin City". Kroz tri neovisne priče pratimo život u "Gradu grijeha". Osnovna ideja ovog neobičnog filma dolazi iz mašte i vještog pera modernističkog majstora stripova Franka Millera. On je jedan od najpriznatijih i najnagradivanih autora stripova svog naraštaja, a sam "Sin City" je nastao početkom 90-ih godina prošlog stoljeća. Drugi redatelj, Robert Rodriguez ("Mariachi", "Desperado", "Od sumraka do zore" "Spy kids"), ima jedinstven pristup radu na filmu, jer ne samo da piše, režira i producira, nego i sklada glazbu, postavlja vizualne efekte, snima, montira..., sve to na njemu svojstven i vrlo dinamičan način. Na kraju dolazimo i do glumačke ekipe koja se potpuno uklopila u crno-bijelo strip okruženje. Osobito je impresivan Mickey Rourke koji je ovom ulogom potvrdio svoj status jednog od najvećih grubijana svjetske kinematografije. U Sin Cityju nema super-junkaka. Samo huligana, zamršenih slučajeva, pištolja, djevojaka, ljubavnika i gubitnika koji pokušavaju opstati u crnoj, tamnoj noći. I svi oni eksplodiraju na stranicama bijelo crtanih crteža koji su mnoge (medu koje pripadam i ja), a koji nikada nisu bili preveliki zaljubljenici u stripove, prisilili na uživanje u ovom uspјelom prebacivanju šture poetike stripa na veliko platno. Iako je za mao ukus malo predug i s nijansu previše likova, "Sin City" je solidan predstavnik holivudskog mainstreama zbog kojeg se isplati uči u mrak kinodvorane.

Leon RIZMAUL

31. srpnja 1945. Francuski kvisling se predao savezničkim snagama

Pierre Laval, premijer okupirane Francuske tijekom II. svj. rata, jedna od najtraženijih osoba u ljeto 1945. predao se u Austriji američkim vojnicima. Laval je u početku političke karijere zastupao pacifističke stavove, no u 30-im godinama 20. stoljeća, obnašajući funkcije ministra vanjskih poslova i francuskog premijera, sve je više postajao nacionalistički političar. Bio je uvjereni antikomunist i protivnik sovjetsko-francuskog sporazuma iz 1935., a zalagao se za približavanje Francuske i fašističke Italije. U predvečerje II. svj. rata bio je vođa frakcije unutar francuske vlade koja se zalagala za dobre odnose s Njemačkom umjesto srljanja u rat. Kada je rat počeo a Francuska bila potučena, Laval je postao ministar u Petainovoj novoj vichyjevskoj vladu. Tijekom rata Laval je postao osoba osobnog Hitlerovog povjerenja, te je izgurao ostarelog Petaina s političke pozornice. Postavši premijerom vichyjevskie marionetske države, provodio je, u skladu s njemačkim uzorom, politiku progona i genocida nad svima koji se nisu svidali vlasti. Kada su saveznici oslobodili Francusku, pobegao je u Njemačku, a nakon poraza Njemačke u Španjolsku. Odande je istjeran te se neko vrijeme skriva u Austriji, a nakon predaje je izručen francuskim vlastima. Osuđen je na smrt, a nakon neuspješnog pokušaja samoubojstva trovanjem smaknut je 15. listopada 1945.

9. kolovoza 378. Hadrianopolska bitka

Krajem IV. st. najezda plemena iz Azije na istočne i sjeverne granice Rimskog Carstva postala je sve veća. Među tim plemenima prednjaci su Vizigoti i Ostrogoti, a rimski car Valens im je odlučio stati na put. U 70-im godinama IV. st. nekoliko ih je puta pobijedio i zaustavio njihov prodor na teritorij Carstva. Nakon toga, Vizigotima je ipak omogućeno naseljavanje na teritorij Carstva. Oni su se ubrzo, zbog okrutne rimske uprave pobunili i počeli okupljati oko Fritigerna. Car Valens ponovno je na čelu rimske vojske krenuo ugušiti pobunu, no ovaj puta je ametice potučen kod Hadrianopola (danas Jedrine u europskom dijelu Turske). Više od 30 tisuća rimskih vojnika je pobijeno, uključujući i cara Valensa. Tim porazom otvorena su vrata barbarskom konjaništvu, protiv kojeg se Rimljani svojim pješaštvom nisu mogli boriti.

Leon RIZMAUL

DUHOVNOST

Molitva

Isus nas u Svetom pismu savjetuje kako treba moliti, da "ne blebecemo kao pogani" i da "tražimo prvo Božje kraljevstvo". Kada čovjek ima to kraljevstvo, onda ima sve. To kraljevstvo jest upravo sam Isus, a ulazak u njega omogućuje nam molitva. U najranijoj katoličkoj tradiciji postoji pet načina susreta s Isusom u molitvi, koja nam je samo sredstvo kojim ćemo ući u kraljevstvo, a nikako svrha i cilj. To su usmena i misaona molitva te razmatranje, meditacija i kontemplacija. To je kao kada čovjek dobije na dar violinu - na početku je sve "raštimano", ali nakon više godina truda i vježbanja počinje istinska glazba do zanosa. Tako je i s molitvom - treba znati moliti. Postoji opasnost da magijski prilazimo molitvi te počinjemo vjerovati da će molitva nekog izlječiti, da trebamo za nešto izmoliti devetnicu i slično. Jasno je da ne liječi molitva nego osoba Isusa Krista, kao i da ne spašava odlazak na euharistiju nego susret s nazočnim Isusom.

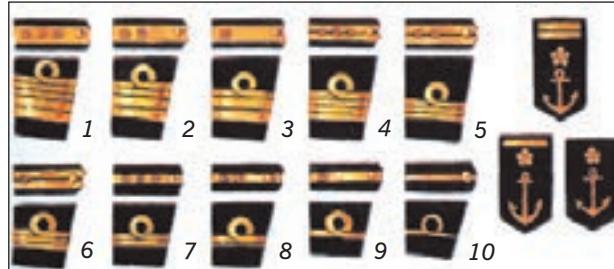
Mirko ČOSIĆ

Japanska mornarica

Kao otočna država, za provedbu svoje ekspanzionističke politike uoči II. svjetskog rata, Japan je trebao iznimno jaku mornaricu. Sredinom XIX. stoljeća brodove je kupovao u Nizozemskoj i Velikoj Britaniji, a Francuz Emile Bertin, koji je kao savjetnik radio u japanskem admiritetu, smatra se ocem japanske mornarice, iako je u prvim eskadrama Zemlje izlazećeg sunca plovilo uglavnom brodovlje sagrađeno u Velikoj Britaniji. Svoju pravu vrijednost ti su brodovi pokazali u bitkama protiv Kineza i protiv Rusa kod Cušime 1905. Japanskim flotom tada je zapovjedao Heihachiro Togo (1847-1934), koji je bio školovan u Britanskoj kraljevskoj mornarici i slovio kao veliki potklonik admirala Nelsona.

Od 1912. Japanci više nisu kupovali brodove u inozemstvu već su ih gradili kod kuće.

Japanski pomorski časnici zimi su nosili tamne, a ljeti bijele odore. U istom su stilu bili odjeveni dočasnici i mornari, tek su mornarički padobranci nosili odore jednake odorama kopnene vojske, a jedino su razliku činile pojedine oznake.

Što se oznaka činova tiče, ovisno o tipu odore (radna, svečana), nosile su se ili na epoletama ili mornarički tradicionalno i na donjem dijelu rukava. Najviši je mornarički čin bio admiral. Označavale su ga dvije šire i tri uže pruge, odnosno tri velika trešnjina cvijeta (na našoj slici označeno brojem 1). Iza admirala slijede viceadmiral, kontraadmiral, pa kapetan i napokon natporučnik s tri uže pruge, odnosno dva manja zvjezdasta uzorka na epoletama. U usporedbi s hijerarhijskim sustavima europskih mornarica, jasno je da kapetan odgovara položaju kapetana bojnog broda, odnosno pukovnika u kopnenoj vojsci. Nije riječ o brigadiru, jer mornarička hijerarhijska struktura takav naziv ne poznaje.

Poručnik ima isti broj pruga, ali jedan cvijet manje (6), dok dvije pruge i drugičje cvjetove na epoletama ima zastavnik prvog razreda. Zastavniku II. razreda jedna je pruga uža, a na epoleti jedan cvijet manje, dok glavni dočasnik ima tek jednu usku prugu: na rukavu i na epoleti. Niži dočasnici oznake su nosili na epoletama boje odore, u različitim kombinacijama zlatnih pruga, vjenaca i trešnjina cvijeta.

Jurica MILETIĆ

www.sovietarmy.com

The website features a header with the URL and a logo for "SOVIET ARMY". Below the header are sections for "Welcome to Soviet Army website", "Latest Site News", "Soviet Russia Armed Forces", and "Soviet Military Uniforms". The "Soviet Military Uniforms" section includes a detailed diagram of a Soviet military uniform with various insignia and rank markers.

Iako je riječ o neslužbenoj stranici, čiji je update vijesti posljednji put napravljen davno, ipak smo se odlučili predstaviti stranice www.sovietarmy.com zbog nekoliko vrlo zanimljivih stvari. Ponajprije, site je idealan za ljubitelje miltarije, koji će na brojnim podstranicama pronaći gotovo sve važno vezano uz vojsku bivšeg Sovjetskog Saveza, počevši od osobnog naoružanja i odora do epoleta i medalja (neke su čak uspoređene i s američkim odlicijima). Zanimljivo je da su riječi za sredstva, odore, ili medalje označene plavom bojom, a kada kliknete na njih, otvara se podstranica s objašnjenjem, ali i publikacijama o željenim sredstvima. Nažalost, slike služe isključivo kao ilustracije i ne mogu se ni uvećavati ni downloadati. Ipak, kada se zbroje sve dobre i loše strane, www.sovietarmy.com je site koji treba preporučiti.

Ivan BELINEC

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Knez Mislav svladao je

Mlečane u ratovima:

- A oko 740. godine
- B oko 840. godine
- C oko 940. godine

2. Tomislav se 925. okrunio kraljem neposredno nakon pobjede nad:

- A Madarima
- B Srbima
- C Bugarima

3. Pobjedu kod Siska nad Turcima je izvojewao vojskovođa:

- A Nikola Šubić Zrinski
- B Toma Erdödy
- C Fran Krsto Frankopan

4. U I. svj. ratu Hrvati su bili zasluzni za pobjedu nad Talijanima kod:

- A Kobarida
- B Austerlitz
- C Udina

5. Oluja je započela 4. kolovoza u:

- A zoru, u 5:00 sati
- B podne
- C večer, 19:00 sati

MINISTARSTVO OBRANE RH

Služba za gospodarenje nekretninama

Pula, grad star 3000 godina, u kojem se graje stari i novo, i u kojem se nadahnuće pronaliči poznati piaci i kompozitori, obiluje mnogobrojnim kulturnim spomenicima i mnoltvom turističkih objekata te nizom prekrasnih plaža koje su smještene u blizini i izvan grada pod zaštitom brojnih lumaraka.

Hotel "Veli Jože" kapaciteta 120 ležaja zadovoljuva kategoriju hotela s dvije zvjezdice, smješten je u širem gradskom središtu te pruža usluge smještaja u dočekvenim, trokrevetnim sobama i apartmanima. Neposredna blizina gradskog platea Valkane i gradskog središta zadovoljava potrebu gostiju za ljepotom prirode, mora i povijesnog nasljeda stare gradskе jezgre. Otvoren je tijekom cijele godine, a neposredna blizina Doma hrvatskih branitelja, u kojem se nalazi jedna od najljepših kavara u gradu, kavara "Mozart", ponosi će kako dnevni ukitak opuštanja, tako večernji izlazak uz plesnu glazbu.

Split, gospodarsko, kulturno, prometno, turističko središte Dalmacije, zahvaljujući dugogodišnjoj turističkoj tradiciji, te brojnim kulturnim znamenitostima privlači brojce godišnje tijekom cijele godine.

Hotel "Zagreb", smješten u turističkom naselju "Duljevo", ima kapacitet 180 ležaja u dočekvenim, trokrevetnim sobama i apartmanima, i otvoren je cijelin godina.

Turističko naselje "Duljevo" obilježe brojnim sportsko-rekreativnim sadržajima, te ima i vlastitu plažu.

Zbog blizine gradskog središta, hotel "Zagreb" je pogodno mjesto za održavanje seminarâ, kongresa i raznih vranih domaćinska te se tako u potpunosti kvalitetom udruge uklasio u turističku ponudu regije u kojoj je smješten.

Hotel "Veli Jože"
Bečka 7
52000 Pula
tel.: 052 / 551-182, 551-320
fax: 052 / 214-240

Hotel "Zagreb"
Duljevo, Put Duljeva 23
21000 Split
tel.: 021 / 353-280
fax: 021 / 353-202

ca

